

Bruselj, 16. junij 2025
(OR. en)

10300/25

Medinstitucionalna zadeva:
2025/0162 (NLE)

AELE 53
CH 19
MI 400

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	13. junij 2025
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2025) 309 final
Zadeva:	Predlog SKLEP SVETA o sklenitvi širšega svežnja sporazumov za utrditev, poglobitev in razširitev dvostranskih odnosov s Švicarsko konfederacijo

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2025) 309 final.

Priloga: COM(2025) 309 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 13.6.2025
COM(2025) 309 final

2025/0162 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o sklenitvi širšega svežnja sporazumov za utrditev, poglobitev in razširitev dvostranskih odnosov s Švicarsko konfederacijo

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

- **Razlogi za predlog in njegovi cilji**

Evropska unija in Švicarska konfederacija (v nadaljnjem besedilu tudi: Švica) sta tesno povezani z gospodarskega, zgodovinskega, kulturnega, družbenega in političnega vidika. Unija je največja trgovinska partnerica Švice, Švica pa je četrta največja trgovinska partnerica Unije. V Švici živi več kot 1,5 milijona državljanov Unije, v Uniji pa živi malo manj kot 450 000 državljanov Švice. Vsak dan več sto tisoč obmejnih delavcev prečka mejo med EU in Švico v obe smeri.

Unija in Švica sta povezani z več dvostranskimi sporazumi. Švica prek sporazumov o prostem pretoku oseb, kopenskem prometu, zračnem prometu, trgovini s kmetijskimi proizvodi in vzajemnem priznavanju ugotavljanja skladnosti sodeluje na notranjem trgu Unije¹. S Sporazumom med Unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda je Švica postala tudi pridružena schengenska država. Med pandemijo COVID-19 se je sodelovanje med Unijo in Švico na področju čezmejnih groženj za zdravje povečalo. Švica je tradicionalno močna partnerica na področju raziskav in inovacij. Z Unijo je sodelovala pri številnih programih financiranja Unije, osredotočenih zlasti na raziskave, inovacije in izobraževanje.

Čeprav so odnosi med EU in Švico tesni, jih ovirajo tudi številne dolgotrajne strukturne težave. Za rešitev teh težav sta Unija in Švica med letoma 2014 in 2021 opravili pogajanja o institucionalnem okvirnem sporazumu. Institucionalni okvirni sporazum bi zagotovil tudi okvir upravljanja za dodatne sporazume na področjih, povezanih z notranjim trgom, na katerih sodeluje Švica, vključno s sporazumi, za katere je Svet odobril pogajanja, zlasti o varnosti hrane (2003 in 2008) in električni energiji (2006). Poleg tega bi zagotovil okvir upravljanja za sporazum o zdravju, za katerega je Svet odobril pogajanja leta 2008.

Pogajalci so novembra 2018 dosegli dogovor o osnutku besedila institucionalnega okvirnega sporazuma na tehnični ravni. Ker je zvezni svet zavrnil potrditev osnutka besedila, so se pogajanja o drugih sporazumih ustavila, saj sta Svet v svojih sklepih z dne 19. februarja 2019 in Evropski parlament v svojem priporočilu z dne 26. marca 2019 sklenitev novih sporazumov o dostopu do notranjega trga ali izboljšanih pogojih v okviru obstoječih sporazumov pogojila s sklenitvijo institucionalnega okvirnega sporazuma. Švicarski zvezni svet se je 26. maja 2021 kljub nadaljnjim poskusom poiskati rešitev odločil, da enostransko prekine pogajanja o institucionalnem okvirnem sporazumu. Z enostransko odločitvijo Švice se je začasno ustavilo dvostransko sodelovanje na področju raziskav, inovacij in izobraževanja.

Po prekinitvi pogajanj o institucionalnem okvirnem sporazumu sta Evropska komisija in Švica marca 2022 začeli predhodne pogovore o prihodnjih odnosih med EU in Švico. Ti pogovori so privedli do skupnega dogovora, ki je odražal politično razumevanje obeh strani glede nadaljnjih korakov za prihodnja pogajanja ter opredelil sestavne dele in parametre

¹ Sporazum med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o železniškem in cestnem prevozu potnikov in blaga, Sporazum med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o zračnem prometu, Sporazum med Evropsko skupnostjo na eni strani in Švicarsko konfederacijo na drugi o prostem pretoku oseb, Sporazum med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o vzajemnem priznavanju ugotavljanja skladnosti, Sporazum med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o trgovini s kmetijskimi proizvodi, vsi podpisani 21. junija 1999 (UL L 114, 30.4.2002, str. 1).

širšega pogajalskega svežnja ter cilje za kompromis in rešitve v zvezi s ključnimi institucionalnimi in sektorskimi točkami.

Skupni dogovor sta Švicarski zvezni svet in Evropska komisija potrdila novembra 2023. Obe strani sta se zavezali, da ga bosta uporabili kot podlago v prizadevanjih za svoja pogajalska mandata, in izrazili namero, da se pogajanja zaključijo v letu 2024.

Zato je Komisija 20. decembra 2023 sprejela Priporočilo za sklep Sveta o odobritvi pogajanj o širšem svežnju ukrepov, določenih in opredeljenih med predhodnimi pogovori². Splošni cilj teh pogajanj je bil posodobiti in okrepiti dvostranske odnose med Unijo in Švico, zagotoviti pošteno konkurenco med podjetji iz Unije in Švice, ki delujejo na notranjem trgu, ter zaščititi pravice državljanov Unije v Švici, vključno s preprečevanjem diskriminacije med državljani različnih držav članic. To bi državljanom, podjetjem in raziskovalcem na obeh straneh omogočilo, da v celoti izkoristijo geografsko bližino, skupne vrednote in gospodarske vezi med Unijo in Švico. Hkrati je zvezni svet opravil ustrezno pripravljalo delo na švicarski strani. Po zaključku ustreznih postopkov v Švici je Svet 12. marca 2024 sprejel sklep, s katerim je Komisijo pooblastil za začetek pogajanj o širšem svežnju ukrepov, skupaj s podrobnimi pogajalskimi smernicami³.

Pogajanja o širšem svežnju sta 18. marca 2024 začeli predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen in takratna predsednica Švicarske konfederacije Viola Amherd. Komisija je pogajanja opravila v posvetovanju s Svetom, vključno s Svetom za splošne zadeve, in Delovno skupino za Efto, ki jo je Svet imenoval za posebni odbor za pogajanja s Švico. Ustrezno je bila upoštevana resolucija Evropskega parlamenta z dne 4. oktobra 2023, Komisija pa je Evropski parlament izčrpno obveščala v skladu s členom 218(10) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).

Po devetih mesecih intenzivnih pogajanj sta predsednici von der Leyen in Amherd 20. decembra 2024 napovedali uspešen zaključek razprav o vseh elementih širšega svežnja. Širši sveženj vključuje posodobitev petih sporazumov, ki Švici že zdaj omogočajo dostop do notranjega trga Unije; posodobitev mehanizma za reševanje sporov v sporazumu o trgovini s kmetijskimi proizvodi v skladu z ustaljeno prakso v trgovinskih sporazumih Unije in Švice z drugimi partnerji; nov protokol o varnosti hrane, ki bo vzpostavil skupno območje varnosti hrane in zajemal vse razsežnosti prehranske verige ter nadomestil sanitarne in fitosanitarne priloge k sporazumu o trgovini s kmetijskimi proizvodi; nov sporazum o električni energiji, ki bo Švici omogočil sodelovanje na notranjem trgu Unije z električno energijo; nov sporazum o zdravju, ki bo Švici omogočil sodelovanje v mehanizmi in organih Unije, ki obravnavajo resne čezmejne grožnje za zdravje, zlasti v Evropskem centru za preprečevanje in obvladovanje bolezni ter sistemu zgodnjega obveščanja in odzivanja; nov sporazum o stalnem in pravičnem finančnem prispevku Švice h gospodarski in socialni koheziji v Uniji, ki odraža raven partnerstva in sodelovanja med pogodbenicama, ter nov sporazum, ki bo Švici omogočil sodelovanje v več programih Unije, odprtih za pridružitve tretjih držav: v programu Obzorje Evropa, programu Euratoma za raziskave in usposabljanje, programu ITER/F4E (Fuzija za energijo), programu Digitalna Evropa, programu Erasmus+ in programu EU za zdravje, katerega cilj je dopolniti sodelovanje, vzpostavljeno v sporazumu o zdravju, o

² COM(2023) 798 final z dne 20. decembra 2023.

³ Sklep Sveta (EU, Euratom) 2024/995 z dne 12. marca 2024 o pooblastilu za začetek pogajanj s Švicarsko konfederacijo o institucionalnih določbah v sporazumih med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo, povezanih z notranjim trgov, o sporazumu o sodelovanju Švicarske konfederacije v programih Unije in o sporazumu, ki je podlaga za stalni prispevek Švicarske konfederacije h koheziji Unije (UL L, 2024/995, 26.3.2024).

katerem sta se obe partnerici pogajali v okviru istega širšega svežnja. Poleg zgoraj navedenih elementov širši sveženj vključuje tudi ločen protokol o parlamentarnem sodelovanju.

Ta predlog se nanaša na sklenitev naslednjih sporazumov in protokolov v okviru širšega svežnja:

- (a) Protokol o spremembi k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani in Švicarsko konfederacijo na drugi o prostem pretoku oseb;
- (b) Institucionalni protokol k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani in Švicarsko konfederacijo na drugi o prostem pretoku oseb;
- (c) Protokol o spremembi k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o zračnem prometu;
- (d) Institucionalni protokol k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o zračnem prometu;
- (e) Protokol o državni pomoči k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o zračnem prometu;
- (f) Institucionalni protokol k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o železniškem in cestnem prevozu potnikov in blaga;
- (g) Protokol o spremembi k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o železniškem in cestnem prevozu potnikov in blaga;
- (h) Protokol o državni pomoči k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o železniškem in cestnem prevozu potnikov in blaga;
- (i) Protokol o spremembi k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o vzajemnem priznavanju ugotavljanja skladnosti;
- (j) Institucionalni protokol k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o vzajemnem priznavanju ugotavljanja skladnosti;
- (k) Protokol o spremembi k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o trgovini s kmetijskimi proizvodi;
- (l) Protokol k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o trgovini s kmetijskimi proizvodi, ki vzpostavlja skupno območje varnosti hrane;
- (m) Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o električni energiji;
- (n) Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o zdravju;
- (o) Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o rednem finančnem prispevku Švice k zmanjševanju gospodarskih in socialnih razlik v Evropski uniji;
- (p) Sporazum med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Švicarsko konfederacijo na drugi strani o sodelovanju Švicarske konfederacije v programih Unije;
- (q) Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o pogojih za sodelovanje Švicarske konfederacije v Agenciji Evropske unije za vesoljski program;
- (r) Protokol med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o parlamentarnem sodelovanju.

Tem sporazumom in protokolom je priložena Skupna izjava Evropske unije in Švicarske konfederacije o vzpostavitvi dialoga na visoki ravni o širšem dvostranskem svežnju in

morebitnem nadaljnjem razvoju dvostranskih odnosov med Evropsko unijo in Švico, ki bi jo bilo treba odobriti v imenu Unije.

Sporazum o sodelovanju Švice v Evropski agenciji za vesoljski program predvideva njegovo začasno uporabo od 1. januarja 2026 ali 1. januarja leta po njegovem podpisu, odvisno od tega, ali bo podpisan pred 1. julijem 2026.

Čeprav je sporazum o sodelovanju Švice v programih Unije sestavni del širšega svežnja, o katerem sta se partnerici dogovorili leta 2024, se je Komisija odločila, da pospeši predlog za njegov podpis, da bi se začel začasno uporabljati 1. januarja 2025. Komisija je v ta namen pripravila ločena predloga⁴.

Predlagani pristop bo omogočil uveljavitev prehodnih ureditev, ki jih je Komisija odobrila za Švico med pogajanja o širšem svežnju. Hkrati ne vpliva na pristop širšega svežnja, ki je bil vzpostavljen s skupnim dogovorom in potrjen s pooblastilom Sveta.

Sporazum o sodelovanju Švice v programih Unije vključuje samoderogacijsko klavzulo, ki določa, da se sporazum preneha začasno uporabljati, če Švica ne zaključi postopkov, potrebnih za začetek veljavnosti svežnja do konca leta 2028. Predlog Komisije o podpisu sporazuma o sodelovanju Švice v programih Unije zato določa, da bo sklenjen v okviru širšega svežnja sporazumov, o katerih so potekala pogajanja v letu 2024.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Uvedba institucionalnih določb bo zagotovila doslednejšo in enotnejšo uporabo pravnega reda Unije za dele notranjega trga, na katerih sodeluje Švica, ali na področjih politik, za katera se je Švica zavezala k dinamičnemu usklajevanju, načelu enotne razlage in uporabe ter reševanju sporov, pri čemer ima v zadevah prava Unije vlogo Sodišče Evropske unije. V središče različnih sporazumov sta postavljeni načeli nediskriminacije državljanov Unije in enakih konkurenčnih pogojev za podjetja iz Unije in Švice.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Širši sveženj sporazumov med EU in Švico v celoti spoštuje Pogodbi ter ohranja celovitost in avtonomijo pravnega reda Unije. Uveljavlja vrednote, cilje in interese Unije ter zagotavlja doslednost, učinkovitost in kontinuiteto njenih politik in ukrepov.

Institucionalne in vsebinske spremembe obstoječih sporazumov ter po potrebi uvedba pravil o državni pomoči in novi sporazumi bodo pripomogli k doseganju ciljev politik Unije na naslednjih področjih politik:

- notranji trg,
- konkurenca,
- zaposlovanje in socialne zadeve,
- prosti pretok oseb,
- promet,
- kmetijstvo,
- varnost in kakovost hrane,
- živali in proizvodi živalskega izvora,
- rastline in rastlinski proizvodi,

⁴ COM(2025) 159 final in COM(2025) 160 final z dne 9. aprila 2025.

- varstvo potrošnikov,
- energetika,
- zdravje,
- trgovina.

Poleg tega bosta sporazum o pridružitvi Švice programom Unije in sporazum o sodelovanju Švice v Agenciji Evropske unije za vesoljski program prispevala k uresničevanju ciljev politike Unije na naslednjih področjih politike:

- izobraževanje in usposabljanje,
- raziskave in inovacije,
- digitalno gospodarstvo in družba,
- zdravje,
- vesolje.

Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o rednem finančnem prispevku Švice k zmanjševanju gospodarskih in socialnih razlik v Evropski uniji bo prispeval k doseganju ciljev politik Unije v zvezi z njeno gospodarsko in socialno kohezijo.

Z zagotavljanjem, da Švica ustrezno finančno prispeva k upravljanju in delovanju agencij in organov, v katerih sodeluje, ter informacijskih sistemov, do katerih ima dostop, bodo zaščiteni finančni interesi Unije.

Forum za sodelovanje in dialog med poslanci Evropskega parlamenta in švicarsko zvezno skupščino, ustanovljen z namenskim protokolom, je v skladu s prakso v pridružitvenih sporazumih in sporazumih o strateškem partnerstvu, ki jih Unija sklepa s tretjimi državami.

Čeprav se več sporazumov ali protokolov, ki jih zajema ta predlog, pri izvajanju opira na tehnične in digitalne sisteme, predlog ne uvaja zahtev, zaradi katerih bi bile potrebne spremembe v zvezi z uporabo ali arhitekturo teh sistemov. Predlog ne vpliva na načelo „privzeto digitalno“.

2. PRAVNA PODLAGA

Sporazumi in protokoli, ki so predmet predlaganega sklepa, so neločljivo povezani in tvorijo skladno celoto ter določajo strukturo okrepljenega in celovitega partnerstva na številnih področjih, ki so zajeta s Pogodbama, na podlagi ustreznega ravnovesja pravic in obveznosti. Zato je ustrezna materialna pravna podlaga za predlagani sklep Sveta o sklenitvi navedenih sporazumov in protokolov člen 217 PDEU.

V primeru pridružitvenih sporazumov lahko Svet sprejme sklep o sklenitvi sporazuma po odobritvi Evropskega parlamenta. Ker je materialna pravna podlaga člen 217 PDEU, je potrebna odobritev Evropskega parlamenta. Zato je postopkovna pravna podlaga za sklep o sklenitvi sporazumov in protokolov, ki so predmet tega predloga, člen 218(6), drugi pododstavek, točka (a)(i), PDEU v povezavi z drugim pododstavkom člena 218(8) PDEU. Poleg tega bi moral biti kot pravna podlaga dodan člen 218(7) PDEU, saj je primerno, da Svet pooblasti Komisijo za odobritev, v imenu Unije, nekaterih sprememb sporazumov, ki se sprejmejo po poenostavljenem postopku ali jih sprejme organ, ustanovljen s sporazumi.

Pravna podlaga za predlagani sklep Sveta je torej člen 217 PDEU v povezavi s členom 218(6), drugi pododstavek, točka (a)(i), členom 218(7) in drugim pododstavkom člena 218(8) PDEU.

Komisija meni, da ima Unija pristojnost na vseh področjih, zajetih s sporazumi in protokoli, ki so predmet tega predloga, zato bi sporazume in protokole morala skleniti Unija sama.

3. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Sporazum o sodelovanju Švice v programih Unije bo vplival na proračun Unije s pridružitvijo Švice programu Obzorje Evropa, programu Euratoma za raziskave in usposabljanje, dejavnostim Evropskega skupnega podjetja za ITER in razvoj fuzijske energije, programu Digitalna Evropa, programu Erasmus+ in programu EU za zdravje. Ta sporazum določa poštene in uravnotežene pogoje glede finančnega prispevka Švice za programe Unije, v katerih bi sodelovala, vključno s splošnimi upravnimi stroški za upravljanje teh programov. Sporazum vključuje klavzulo o vzajemnosti, s katero se bo, kolikor je mogoče, pravnim subjektom s sedežem v Uniji zagotovil dostop do sodelovanja v enakovrednih raziskovalnih in inovacijskih programih Švice, in sicer v skladu s pogoji, določenimi v domači zakonodaji Švice.

V delu I ocene finančnih posledic zakonodajnega predloga, priložene temu predlogu, so navedene okvirne proračunske posledice sporazuma o sodelovanju Švice v programih Unije.

V sporazumih na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica, v sporazumu o zdravju in sporazumu o Agenciji Evropske unije za vesoljski program, se je Švica strinjala, da bo finančno prispevala v proračun Unije za upravljanje in delovanje agencij in organov, v katerih sodeluje, ter informacijskih sistemov, do katerih ima dostop, ob upoštevanju področja uporabe vsakega sporazuma.

V večini primerov so načini plačila določeni v namenskih prilogah, ki sledijo istemu modelu. Sklop standardnih določb, ki so skupne zadevnim sporazumom in protokolom, zahteva, da Švica plača letni finančni prispevek, ki zapade na datume, določene v zahtevkih za plačilo sredstev, ki jih izda Evropska komisija. Ta prispevek bo sestavljen iz vsote operativnega prispevka in pristojbine za sodelovanje.

Če za agencije ali informacijske sisteme že obstajajo druge finančne ureditve, se te ohranijo.

Posebne finančne ureditve za agencije in informacijske sisteme so opisane v oddelku, ki podrobno opisuje določbe sporazumov. V delu II ocene finančnih posledic zakonodajnega predloga, priložene temu predlogu, so ponazorjene prihodnje proračunske posledice teh ureditev in njihovi načini plačila.

4. DRUGI ELEMENTI

• Izvajanje s strani organov, ustanovljenih na podlagi sporazumov in protokolov

Sveženj sporazumov povezujejo podobne institucionalne določbe in/ali druge medsebojne povezave. Vsi sporazumi, zajeti v širšem svežnju, vključujejo skupne odbore, sestavljene iz predstavnikov Unije in Švice, ki večinoma sledijo istemu modelu. Vsi sporazumi na področjih, povezanih z notranjim trgov, sporazum o trgovini s kmetijskimi proizvodi, sporazum o zdravju ter sporazum o rednem finančnem prispevku Švice k socialni in gospodarski koheziji Unije omogočajo ustanovitev delovnih skupin. Več sporazumov vsebuje mehanizme za reševanje sporov, ki sledijo istemu modelu in zagotavljajo, da se lahko obravnavajo kršitve obveznosti ene od pogodbenic v okviru zadevnega sporazuma ali svežnja sporazumov. S protokolom o parlamentarnem sodelovanju je ustanovljen tudi Skupni parlamentarni odbor, ki ga sestavljajo predstavniki Evropskega parlamenta in švicarske zvezne skupščine.

- **Izvajanje in uporaba sporazumov in protokolov**

V skladu s členom 216(2) PDEU so sporazumi, ki jih sklene Unija, zavezujoči za institucije Unije in njene države članice.

Komisijo je v skladu s členom 218(7) PDEU primerno pooblastiti, da sprejme stališče Unije v zvezi z nekaterimi tehničnimi odločitvami, ki se sprejmejo po poenostavljenem postopku ali jih sprejme organ, ustanovljen na podlagi sporazumov, ki so del svežnja, da se zagotovita uspešno in učinkovito upravljanje ter delovanje sporazumov in protokolov. Taka pooblastila se nanašajo na primer na naslednje vrste odločitev:

- opredelitev navodil za ravnanje z občutljivimi netajnimi podatki,
- ustanovitev novih delovnih skupin v okviru sporazumov,
- vključitev pravnih aktov Unije v sporazume na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica, in v sporazum o zdravju, ob upoštevanju vseh potrebnih tehničnih prilagoditev,
- spremembe nekaterih prilog k sporazumu o trgovini s kmetijskimi proizvodi,
- spremembe nekaterih prilog k sporazumu o kopenskem prometu, razen tistih, za katere se uporablja dinamično usklajevanje,
- sprejetje rešitev za neposredno izmenjavo informacij med Evropsko komisijo ter švicarskimi pristojnimi in drugimi ustreznimi organi na področjih, kjer je potreben hiter prenos informacij.

Komisija bi morala vnaprej obvestiti Svet o vseh prihodnjih tovrstnih odločitvah. Svet lahko nasprotuje tem predlaganim odločitvam z manjšino v Svetu, ki lahko prepreči sprejetje, v skladu s členom 16(4) PEU. V tem primeru mora Komisija predlagano odločitev v imenu Unije zavrniti, ne da bi to posegalo v možnost naknadne predložitve predloga Svetu v skladu s členom 218(9) PDEU.

Za zagotovitev izpolnjevanja obveznosti iz sporazumov, ki so del svežnja, sporazumi in protokoli predvidevajo trdne mehanizme izvrševanja v obliki mehanizmov za reševanje sporov v sporazumih na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica, v sporazumu o trgovini s kmetijskimi proizvodi, sporazumu o zdravju in sporazumu o finančnem prispevku Švice h koheziji Unije.

Večina sporazumov in protokolov, ki so del svežnja, določa tudi možnost, da pogodbenici sprejmeta ukrepe za zaščito svojih interesov, kot so izravnalni ukrepi zaradi neizpolnjevanja odločitve arbitražnega sodišča ali zaščitni, izravnalni, krizni in drugi ukrepi v okoliščinah, opredeljenih v ustreznih sporazumih in protokolih. Pomembno je, da je Unija v celoti sposobna hitro in učinkovito uvesti te ukrepe. V ta namen bi morala Komisija vsako odločitev Unije o sprejetju takih ukrepov sprejeti v skladu s pogoji, ki so določeni v ustreznih določbah ustreznih sporazumov in protokolov.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Sestava širšega svežnja ter narava sporazumov in protokolov

Širši sveženj je sestavljen iz več sporazumov in protokolov, ki imajo različne namene in ureditve, čeprav imajo skupne elemente. Sveženj vključuje zlasti sporazume in protokol na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica, sporazum o trgovini s kmetijskimi proizvodi, sporazume o sodelovanju in protokol o parlamentarnem sodelovanju. Več teh sporazumov in protokolov spremljajo skupne izjave. Sveženj dopolnjuje skupna izjava o vzpostavitvi dialoga na visoki ravni med Unijo in Švico.

Sporazumi na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica

Zaradi institucionalnih sprememb se bodo štirje od petih *obstojećih* sporazumov šteli za sporazume na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica, kar ima posledice zlasti za njihovo medsebojno povezanost. Ta status bosta imela tudi novi sporazum in novi protokol.

Obstoječi sporazumi, ki se bodo šteli za sporazume na področjih, povezanih z notranjim trgov

- Sporazum med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani in Švicarsko konfederacijo na drugi o prostem pretoku oseb (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o prostem pretoku oseb),
- Sporazum med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o zračnem prometu (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o zračnem prometu),
- Sporazum med Švicarsko konfederacijo in Evropsko skupnostjo o železniškem in cestnem prevozu potnikov in blaga (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o kopenskem prometu),
- Sporazum med Švicarsko konfederacijo in Evropsko skupnostjo o vzajemnem priznavanju ugotavljanja skladnosti (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o vzajemnem priznavanju).

Novi sporazum in protokol, ki se bosta štela za sporazuma na področjih, povezanih z notranjim trgov

- Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o električni energiji (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o električni energiji),
- Protokol k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o trgovini s kmetijskimi proizvodi, ki vzpostavlja skupno območje varnosti hrane (v nadaljnjem besedilu: Protokol o skupnem območju varnosti hrane).

Sporazum o trgovini s kmetijskimi proizvodi

- Sporazum med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o trgovini s kmetijskimi proizvodi (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o trgovini s kmetijskimi proizvodi). Ta sporazum se ne bo več štel za sporazum na področju, povezanem z notranjim trgov, na katerem sodeluje Švica.

Sporazumi o sodelovanju

Več sporazumov se lahko šteje za sporazume o sodelovanju in zato ne pomenijo sporazumov na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica. Njihova ureditev in vsebina se razlikujeta glede na njihov namen. Ti sporazumi so:

- Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o zdravju (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o zdravju),
- Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o rednem finančnem prispevku Švice k zmanjševanju gospodarskih in socialnih razlik v Evropski uniji (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o koheziji),
- Sporazum med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Švicarsko konfederacijo na drugi strani o sodelovanju Švicarske konfederacije v programih Unije (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o programih Unije),

- Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o pogojih za sodelovanje Švicarske konfederacije v Agenciji Evropske unije za vesoljski program (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o Agenciji za vesoljski program).

Protokol o parlamentarnem sodelovanju

Protokol med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o parlamentarnem sodelovanju (v nadaljnjem besedilu: Protokol o parlamentarnem sodelovanju) zagotavlja pravno podlago in mehanizme za politično sodelovanje med Evropskim parlamentom in švicarsko zvezno skupščino.

Dialog na visoki ravni

„Skupna izjava Evropske unije in Švicarske konfederacije o vzpostavitvi dialoga na visoki ravni o širšem dvostranskem sveznju in morebitnem nadaljnjem razvoju dvostranskih odnosov med Evropsko unijo in Švico“ bo zagotovila okvir za politične razprave med evropskim komisarjem in švicarskim zveznim svetnikom, pristojnima za odnose med EU in Švico. Dialogi na visoki ravni so skupno orodje, na katerega se Unija opira pri zagotavljanju spodbud za sodelovanje s tretjimi državami na določenem področju.

Sporazumi na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica

Institucionalne določbe

Enake institucionalne določbe so bile vključene v vse sporazume na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica, ob upoštevanju tehnično utemeljenih prilagoditev, bodisi kot del novih sporazumov bodisi z institucionalnimi protokoli. V Sporazumu o zdravju so po analogiji uporabljene enake institucionalne rešitve. Institucionalne določbe obsegajo naslednje elemente:

- (1) *enotno razlago in uporabo*: obveznost enotne razlage in uporabe zadevnih sporazumov na notranjem trgu in, če vključujejo pojme prava Unije, v skladu s sodno prakso Sodišča Evropske unije, tako pred podpisom ustreznega sporazuma kot po njem;
- (2) *dinamično usklajevanje*: obveznost pogodbenic, da ob upoštevanju omejenih izjem v zadevne sporazume vključita vse pravne akte Unije, ki spadajo na njihovo področje uporabe; zaradi svojega monističnega pravnega reda ti akti s svojo vključitvijo v sporazume postanejo del švicarskega pravnega reda. V zameno bo Švica sodelovala pri pripravi aktov, ki bodo vključeni v zadevne sporazume, in sicer bo na primer sodelovala v ustreznih odborih in skupinah strokovnjakov brez glasovalne pravice. Švica mora iz zgodovinskih razlogov v primeru sporazumov o vzajemnem priznavanju in kopenskem prometu sprejeti določbe nacionalnega prava, s katerimi se doseže rezultat, ki ga je treba doseči z navedenimi akti;
- (3) *reševanje sporov*: učinkovit mehanizem za reševanje sporov na podlagi arbitraže tretje strani; arbitražno sodišče mora predložiti vprašanja v zvezi z določbami sporazumov, ki vključujejo pojme prava Unije, Sodišču Evropske unije, mnenja katerega so za arbitražno sodišče pravno zavezujoča;
- (4) *medsebojna povezanost sporazumov*: možnost, da pogodbenici sprejmeta sorazmerne in učinkovite izravnalne ukrepe kot del postopka za reševanje sporov, če ena pogodbenica meni, da druga pogodbenica ni ravnala v skladu z odločitvijo arbitražnega sodišča; ti izravnalni ukrepi se lahko sprejmejo bodisi v zadevnem sporazumu bodisi v katerem koli drugem sporazumu, povezanem z notranjim trgov,

vključno z delno ali popolno začasno prekinitvijo izvajanja takega sporazuma ali sporazumov.

Določbe o državni pomoči

Poleg tega so v sporazume, v katerih je treba zagotoviti enake konkurenčne pogoje na notranjem trgu, zlasti v sporazume o zračnem prometu, kopenskem prometu in električni energiji, vključena materialna in postopkovna pravila, vključno z mehanizmi nadzora in izvrševanja, ki so enakovredna tistim, ki se uporabljajo v Uniji. Taka pravila o državni pomoči so določena bodisi v glavnem besedilu sporazuma, kot velja za Sporazum o električni energiji, bodisi v namenskih protokolih, kot velja za sporazuma o zračnem in kopenskem prometu. V obeh primerih so splošna in sektorska pravila o državni pomoči, ki dopolnjujejo zgoraj navedeni okvir, opredeljena v namenskih prilogah.

Sodelovanje v agencijah in informacijskih sistemih

Švica bo pridobila dodaten dostop do agencij in/ali informacijskih sistemov na podlagi naslednjih sporazumov na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica: Sporazum o prostem pretoku oseb, Sporazum o vzajemnem priznavanju, Protokol o skupnem območju varnosti hrane in Sporazum o električni energiji. Švica bo pridobila tudi dodaten dostop do agencije in informacijskih sistemov v okviru Sporazuma o zdravju.

Zgoraj navedene standardne določbe se bodo uporabljale za ureditve financiranja, povezane z dodatnim dostopom do agencij in informacijskih sistemov, ki ga bo Švica pridobila prek širšega svežnja. Načeloma bi se morale te standardne določbe uporabljati za ureditve financiranja, povezane z vsakim nadaljnjim dostopom do agencij, organov, informacijskih sistemov in drugih dejavnosti, ki bi ga Švica lahko pridobila v prihodnosti na podlagi sporazumov, ki so del svežnja, ali na podlagi nadaljnjih sporazumov, ki jih lahko skleneta Unija in Švica.

Operativni prispevek, ki bo del letnega finančnega prispevka Švice, bo temeljil na razdelitvenem ključu za prispevke, opredeljenem kot razmerje med bruto domačim proizvodom (BDP) Švice po tržnih cenah in BDP Unije po tržnih cenah⁵. Razdelitveni ključ za prispevke se bo uporabljal za letni izglasovani proračun Unije, vpisan v ustrezne subvencijske vrstice proračuna Unije za zadevno leto, po potrebi s prilagoditvami, ki upoštevajo področje uporabe sporazuma. Operativni prispevek za informacijske sisteme in druge dejavnosti se bo izračunal z uporabo razdelitvenega ključa za prispevke za zadevni proračun za zadevno leto, kot je določen v dokumentih za izvrševanje proračuna (kot so delovni programi ali pogodbe). Letna pristojbina za sodelovanje bo znašala 4 % operativnega prispevka.

Vsi referenčni zneski bodo temeljili na odobritvah za prevzem obveznosti.

Sporazumi, ki bodo Švici omogočili dostop do agencij, vključujejo tudi dodatek o pravicah, privilegijih in imunitetah navedenih agencij in njihovih zaposlenih, ki temelji na standardnem modelu in odraža določbe Protokola (št. 7) o privilegijih in imunitetah Evropske unije.

Sporazum o prostem pretoku oseb

Posodobljeni Sporazum o prostem pretoku oseb bo zagotovil dinamično usklajevanje Švice s sedanji in prihodnji pravnimi akti Unije na področju prostega pretoka oseb in napotitve delavcev.

⁵ Bruto domača proizvoda, ki se uporabita, bosta zadnja razpoložljiva z dne 1. januarja leta, v katerem se izvede letno plačilo, kakor določi Statistični urad Evropske unije (Eurostat), ob ustreznem upoštevanju Sporazuma med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o sodelovanju na področju statistike (UL L 90, 28.3.2006, str. 2).

Protokol o spremembi k Sporazumu o prostem pretoku oseb spreminja njegovo strukturo. V sedanji različici sporazuma je v Prilogo I vključenih veliko materialnih določb. Navedena priloga se nadomesti s seznamom pravnih aktov Unije, s katerimi se bo Švica dinamično usklajevala in ki bodo v veliki meri zajemali vsebino navedenih določb.

Nadomestitev materialnih določb sporazuma z vključitvijo ustreznega pravnega reda Unije bo spremljalo več izjem pri dinamičnem usklajevanju na naslednjih področjih: rok za predhodno obveščanje in nadzor, finančna jamstva in sankcije za ponudnike storitev, dokazilo o samozaposlitvi, pridobitev stalnega prebivališča, nakup nepremičnine, osebne izkaznice, izgoni in nekatere zadeve kantonskega prava v zvezi s koordinacijo sistemov socialne varnosti. Nekatere od teh izjem so že vključene v obstoječi sporazum. Obstoječa določba o pravicah študentov bo revidirana, tako da pogodbenici ne bosta več mogli diskriminirati študentov druge pogodbenice v zvezi s šolninami in s tem povezanimi mehanizmi javne podpore na univerzah, ki se v glavnem financirajo z javnimi sredstvi. Zagotovljena bo trenutna raven dostopa študentov Unije do teh univerz v Švici.

Poleg tega klavzula o prepovedi poslabšanja položaja določa, da Švici ne bo treba vključiti novega pravnega reda v zvezi z napotitvijo delavcev, če bi njegov učinek bistveno oslabil ali zmanjšal raven varstva napotenih delavcev v zvezi s pogoji zaposlitve.

Pogodbenici se bosta s protokolom, priloženim posodobljenemu sporazumu, zavezali, da se bodo pravila Unije in Švice o izdaji dovoljenj za dolgotrajno prebivanje uporabljala na nediskriminatoren način, zlasti kar zadeva minimalno zahtevano trajanje predhodnega prebivanja petih let.

Obstoječa zaščitna klavzula bo prilagojena in usklajena z institucionalnim protokolom. Aktivira se lahko v primeru resnih gospodarskih ali socialnih težav, ki jih povzroči uporaba sporazuma. Če se pogodbenici ne moreta dogovoriti o ustrezni sporazumni rešitvi za odpravo težav, lahko pogodbenica, ki navaja resne gospodarske težave, zadevo predloži arbitražnemu sodišču. Zaščitne ukrepe bo lahko sprejela le, če bo arbitražno sodišče menilo, da jih položaj upravičuje.

Več skupnih izjav, priloženih sporazumu, pojasnjuje skupno razumevanje pogodbenic glede določb, ki se na primer nanašajo na preprečevanje zlorabe pravic iz pravnega reda o prostem pretoku oseb in boj proti njej, postopke obveščanja v okviru nastopa zaposlitve ali učinkovite nadzorne sisteme, vključno s švicarskim sistemom dvojnega izvrševanja v zvezi z opravljanjem storitev.

V skladu s sporazumom bo imela Švica dostop do naslednjih informacijskih sistemov, h katerim bo v skladu s standardnimi načini financiranja tudi finančno prispevala:

- evropska mreža služb za zaposlovanje (EURES), vzpostavljena z Uredbo (EU) 2016/589⁶,
- elektronska izmenjava informacij o socialni varnosti (EESSI), vzpostavljena z Uredbo (ES) št. 883/2004 in Uredbo (ES) št. 987/2009⁷,

⁶ Uredba (EU) 2016/589 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. aprila 2016 o evropski mreži služb za zaposlovanje (EURES), dostopu delavcev do storitev na področju mobilnosti in nadaljnjem povezovanju trgov dela ter o spremembi uredb (EU) št. 492/2011 in (EU) št. 1296/2013 (UL L 107, 22.4.2016, str. 1).

- moduli informacijskega sistema za notranji trg (IMI), vzpostavljenega z Uredbo (EU) št. 1024/2012⁸, v zvezi z napotitvijo delavcev, storitvami, poklicnimi kvalifikacijami, evropsko poklicno izkaznico, reguliranimi poklici in enotnim digitalnim vstopnim mestom.

Sodelovanje v platformi EURES bo spodbujalo mobilnost delovne sile, omogočilo izmenjavo prostih delovnih mest in profilov iskalcev zaposlitve ter zagotovilo visokokakovostno usklajevanje med jeziki in nacionalnimi okviri, tudi z uporabo evropske klasifikacije spretnosti, kompetenc, kvalifikacij in poklicev (ESCO).

Obstoječe finančne ureditve se bodo še naprej uporabljale za finančni prispevek Švice k vzajemnemu informacijskemu sistemu o socialni varnosti, do katerega že ima dostop.

Sporazum o zračnem prometu

Posodobljeni Sporazum o zračnem prometu bo zagotovil dinamično usklajevanje Švice s sedanjimi in prihodnjimi pravnimi akti Unije na področju zračnega prometa.

Protokol o spremembi k Sporazumu o zračnem prometu ne spreminja ciljev sporazuma ter uvaja omejene spremembe glavnega besedila in priloge k sporazumu. Najpomembnejša je medsebojna izmenjava pravic kabotaže (ki zadevnim letalskim prevoznikom omogoča lete med dvema točkama na ozemlju države članice ali Švice) med pogodbenicama.

Dodatni dostop do informacijskih sistemov ni predviden. Obstoječi načini financiranja v zvezi s sodelovanjem Švice v Agenciji Evropske unije za varnost v letalstvu (EASA), kakor so bili določeni z Uredbo (EU) 2018/1139⁹, se bodo uporabljali še naprej. Obstoječe ureditve v zvezi s pravicami, privilegiji in imunitetami EASA in njenih zaposlenih bo nadomestil zgoraj navedeni model.

Sporazumu je priložen protokol o državni pomoči, ki mu bo priložena skupna izjava.

Sporazum o kopenskem prometu

Švica bo morala v skladu s posodobljenim Sporazumom o kopenskem prometu in njegovo prvotno različico sprejeti določbe nacionalnega prava, s katerimi bo dosegla rezultat, ki ga je treba doseči s pravnimi akti Unije, navedenimi v prilogi k sporazumu.

V posodobljenem sporazumu bo pojasnjeno, da lahko prevozniki v železniškem prometu na lastno odgovornost opravljajo storitve mednarodnega železniškega potniškega prevoza med Unijo in Švico, vključno z mednarodno kabotažo. Protokol o spremembi bo ustrezno pravo

⁷ Uredba (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL L 166, 30.4.2004, str. 1) in Uredba (ES) št. 987/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL L 284, 30.10.2009, str. 1).

⁸ Uredba (EU) št. 1024/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o upravnem sodelovanju prek informacijskega sistema za notranji trg in razveljavitvi Odločbe Komisije 2008/49/ES (UL L 316, 14.11.2012, str. 1).

⁹ Uredba (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ter spremembi uredb (ES) št. 2111/2005, (ES) št. 1008/2008, (EU) št. 996/2010, (EU) št. 376/2014 ter direktiv 2014/30/EU in 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi uredb (ES) št. 552/2004 in (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (EGS) št. 3922/91 (UL L 212, 22.8.2018, str. 1).

Unije vključil v sporazum, ki zagotavlja pravico do opravljanja storitev mednarodnega železniškega tovornega prometa v Uniji in Švici.

Švica bo upravičena do nekaterih izjem. Tako bo lahko na primer dala prednost storitvam železniškega prevoza, ki so del švicarskega rednega voznega reda. Podobno pa lahko Unija ali njene države članice na svojem ozemlju dajo prednost družbam v Uniji, ki izvajajo storitve železniškega potniškega prevoza, pred švicarskim ponudnikom storitev železniškega potniškega prevoza, ki izvaja del mednarodnih storitev v okviru švicarskega rednega voznega reda. Švica bo imela tudi pravico, da sprejme instrumente za upravljanje zmogljivosti, ki določajo najmanjše število vlakovnih poti na uro za določene vrste prometa, vključno s tovrnim, regionalnim in medkrajevnim potniškim prometom, ki lahko služijo tudi mednarodnemu namenu. Prav tako bo imela možnost, da od družb za prevoz potnikov zahteva, da sodelujejo v švicarskem sistemu izdajanja vozovnic in integracije cen, hkrati pa družbam zagotavlja svobodo pri določanju cen. Švicarski pristojni organi bodo lahko tudi neposredno sklepali pogodbe o izvajanju javne službe v železniškem prometu pod posebnimi pogoji, ki bodo zagotavljali, da to ne bo vplivalo na notranji trg Unije za ozemlje Unije.

Čeprav je obstoječi švicarski sistem zaračunavanja dajatev za težka tovorna vozila zajet z izjemo od dinamičnega usklajevanja, se bo približal sistemu zaračunavanja dajatev Unije.

Švica sodeluje z Agencijo Evropske unije za železnice, ustanovljeno z Uredbo (EU) 2016/796¹⁰, kot tretja država. Agencija se v skladu z veljavno zakonodajo Unije in po odobritvi upravnega odbora z ustreznimi švicarskimi organi dogovori o podrobnostih narave in obsega njihovega sodelovanja pri delu agencije.

Dodatni dostop do informacijskih sistemov ni predviden. Obstoječi načini financiranja se bodo še naprej uporabljali za dostop Švice do sistema TACHOnet, vzpostavljenega z Uredbo (EU) št. 165/2014 in Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2016/68¹¹.

Sporazumu je priložen protokol o državni pomoči, ki mu bo priložena skupna izjava. Protokolu o spremembi bo priložena tudi skupna izjava.

Sporazum o vzajemnem priznavanju

Švica bo morala v skladu s posodobljenim Sporazumom o vzajemnem priznavanju sprejeti določbe nacionalnega prava, s katerimi bo dosegla rezultat, ki ga je treba doseči s pravnimi akti Unije, navedenimi v prilogi k sporazumu. Če se bo področje uporabe sporazuma v prihodnosti razširilo, bodo tudi dodatna področja predmet enakih določb.

Protokol o spremembi k Sporazumu o vzajemnem priznavanju uvaja le omejene spremembe glavnega besedila in priloge k sporazumu, da bi bolje opredelili namen in področje uporabe

¹⁰ Uredba (EU) 2016/796 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o Agenciji Evropske unije za železnice in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 881/2004 (UL L 138, 26.5.2016, str. 1).

¹¹ Uredba (EU) št. 165/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. februarja 2014 o tahografih v cestnem prometu, razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 3821/85 o tahografu (nadzorni napravi) v cestnem prometu in spremembi Uredbe (ES) št. 561/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o usklajevanju določene socialne zakonodaje v zvezi s cestnim prometom (UL L 60, 28.2.2014, str. 1) in Izvedbena uredba Komisije (EU) 2016/68 z dne 21. januarja 2016 o splošnih postopkih in specifikacijah, potrebnih za medsebojno povezanost elektronskih registrov voznih kartic (UL L 15, 22.1.2016, str. 51), kakor je bila spremenjena z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2017/1503 z dne 25. avgusta 2017 (UL L 221, 26.8.2017, str. 10).

sporazuma, veljavne postopke ter vlogo organov pogodbenic in gospodarskih subjektov, pa tudi sodelovanje med pogodbenicama.

Švica bo morala na vseh področjih, zajetih v Prilogi 1 k sporazumu, sprejeti zakonodajo za doseganje enakih rezultatov kot pravni red Unije, naveden v tej prilogi. Ustrezne določbe švicarskega prava ne bodo več navedene v prilogi. Edina izjema od tega pravila se nanaša na poglavje 11 Priloge 1, v katerem bodo določbe švicarskega prava še naprej navedene. To odraža dogovorjeno izjemo v zvezi z Direktivo 2007/45/ES¹².

Na nekaterih področjih bo dostop Švice do oblikovanja odločitev omejen. Praviloma ne bo imela dostopa do ustreznih strokovnih skupin in komitoloških odborov, ki se ukvarjajo z zdravili. Prav tako ne bo imela dostopa do Evropske agencije za zdravila. Na področju medicinskih pripomočkov bo vloga Švice v odborih in strokovnih skupinah omejena na vlogo opazovalke.

V skladu s posodobljenim sporazumom bo imela Švica dostop do informacijskega sistema EudraGMDP o zakoniku Skupnosti o zdravilih za uporabo v humani medicini, vzpostavljenega z Direktivo 2004/27/ES¹³, in bo k njemu finančno prispevala.

Sporazum o električni energiji

Sporazum o električni energiji bo zagotovil dinamično usklajevanje Švice s sedanjimi in prihodnjimi pravnimi akti Unije na področju električne energije.

Namen Sporazuma o električni energiji je Švici omogočiti dostop do notranjega trga Unije z električno energijo. Njegov namen je npr. spodbujati čezmejno trgovanje z električno energijo, zagotoviti celovitost in preglednost trga z električno energijo ter enako obravnavo vseh udeležencev na trgu, zagotoviti stabilnost elektroenergetskih omrežij in zanesljivost oskrbe ter spodbujati proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije. Sporazum določa pravila in koncepte, ki se uporabljajo za notranje trge električne energije, ter vloge in odgovornosti akterjev, kot so operaterji prenosnih sistemov in operaterji distribucijskih sistemov. Predvideva tudi prehodno ureditev za že obstoječe dolgoročne rezervacije zmogljivosti na interkonektorjih na švicarski meji, ki niso združljive s pravnim redom.

V zvezi z varstvom okolja v sektorju električne energije mora Švica sprejeti ali ohraniti določbe švicarskega prava, ki določajo zahteve, ki zagotavljajo vsaj enako raven varstva, kot je določena v ustreznem pravnem redu. Take določbe ne smejo ovirati prostega dostopa do švicarskega trga za blago in storitve iz Unije, ki izpolnjujejo zahteve iz ustreznega pravnega reda. Predvidena je izjema od obveznosti dinamičnega usklajevanja, ki Švici omogoča, da sprejme potrebne, sorazmerne in neizkrivljajoče ukrepe za zagotovitev zanesljivosti oskrbe z električno energijo, zlasti z vzpostavitev in vzdrževanjem rezerv električne energije, kolikor so združljive s sporazumom.

V skladu s sporazumom bo Švica lahko sodelovala in bo morala prispevati k financiranju Agencije Evropske unije za sodelovanje energetske regulatorje (ACER), ustanovljene z

¹² Direktiva 2007/45/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. septembra 2007 o določitvi predpisov v zvezi z nazivnimi količinami predpakiranih proizvodov, razveljavitvi direktiv Sveta 75/106/EGS in 80/232/EGS ter spremembi Direktive Sveta 76/211/EGS (UL L 247, 21.9.2007, str. 17).

¹³ Direktiva 2004/27/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o spremembah Direktive 2001/83/ES o zakoniku Skupnosti o zdravilih za uporabo v humani medicini (UL L 136, 30.4.2004, str. 34).

Uredbo (EU) 2019/942¹⁴. Sporazum vključuje standardni dodatek o pravicah, privilegijah in imunitetah ACER in njenih zaposlenih. Švica bo imela tudi dostop do podatkovne zbirke Unije, vzpostavljene z Direktivo (EU) 2018/2001 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov¹⁵, in bo v skladu s standardnimi načini financiranja finančno prispevala k njej.

Sporazum vključuje določbe o državni pomoči, priložena pa mu bo skupna izjava.

Protokol o skupnem območju varnosti hrane

Protokol o skupnem območju varnosti hrane bo zagotovil dinamično usklajevanje in hkratno uporabo celotnega pravnega reda Unije, povezanega s prehransko verigo, s strani Švice.

Veljavne priloge k obstoječemu Sporazumu o trgovini s kmetijskimi proizvodi, povezane s sanitarnimi in fitosanitarnimi ukrepi, bodo črtane iz Sporazuma o trgovini s kmetijskimi proizvodi, njihova vsebina pa bo obravnavana v Protokolu o skupnem območju varnosti hrane. Iz navedenih prilog izhaja, da je Sporazum o trgovini s kmetijskimi proizvodi v sedanji obliki opredeljen kot sporazum na področju, povezanem z notranjim trgov, na katerem sodeluje Švica.

Protokol o skupnem območju varnosti hrane, ki dopolnjuje Sporazum o trgovini s kmetijskimi proizvodi, bo ostal povezan s Sporazumom o trgovini s kmetijskimi proizvodi, saj bo v primeru prenehanja veljavnosti sporazuma ali protokola samodejno prenehal veljati tudi drugi instrument.

Protokol vzpostavlja skupno območje varnosti hrane, ki zajema vse razsežnosti prehranske verige. Njegovi cilji so npr. izboljšati varnost hrane in krme, zagotoviti visoko raven zdravja ljudi, živali in rastlin, boj proti antimikrobični odpornosti, izboljšati zaščito živali in spodbujati visoke standarde dobrobiti živali.

Protokol o skupnem območju varnosti hrane poleg dinamičnega usklajevanja v zvezi z vsemi pravnimi akti v pravnem redu Unije v zvezi s celotno prehransko verigo vključuje obveznost Švice, da začasno uporablja vse nezakonodajne akte, ki temeljijo na veljavni sekundarni zakonodaji, od datuma, ko se taki nezakonodajni akti začnejo uporabljati v Uniji, do datuma sklepa Skupnega odbora o vključitvi akta, da se zagotovi njihova hkratna uporaba na celotnem skupnem območju varnosti hrane.

Izjeme od obveznosti dinamičnega usklajevanja bodo Švici pod določenimi pogoji omogočile, da ohrani določbe nacionalnega prava v zvezi z gensko spremenjenimi organizmi in dobrobitjo živali. Poleg tega bo Švica lahko ohranila svoje ukrepe v zvezi z uvozom govejega mesa goveda, ki je bilo morda izpostavljeno hormonskim pospeševalcem rasti, če tako goveje meso ni vneseno v Unijo.

Če pogodbenica ne bo ravnala v skladu z odločitvijo arbitražnega sodišča iz Protokola o skupnem območju varnosti hrane ali katerega koli drugega sporazuma na področju, povezanem z notranjim trgov, na katerem sodeluje Švica, ali Sporazuma o trgovini s kmetijskimi proizvodi, bo mogoče sprejeti izravnalne ukrepe.

¹⁴ Uredba (EU) 2019/942 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o ustanovitvi Agencije Evropske unije za sodelovanje energetskih regulatorjev (UL L 158, 14.6.2019, str. 22).

¹⁵ Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82).

Da bi se Švici omogočilo, da se pripravi na prehod s sedanjega sistema, ki temelji na enakovrednosti, na sistem, ki temelji na načelu, v skladu s katerim se sam pravni red Unije uporablja hkrati na njenem ozemlju, Protokol o skupnem območju varnosti hrane predvideva, da bodo sedanje priloge k Sporazumu o trgovini s kmetijskimi proizvodi, povezane s sanitarnimi in fitosanitarnimi ukrepi, še naprej pravno učinkovale v prehodnem obdobju največ 24 mesecev. Po izteku tega obdobja se bodo v celoti uporabljale vse določbe Protokola o skupnem območju varnosti hrane.

Protokol predvideva dostop Švice do Evropske agencije za varnost hrane (EFSA), ustanovljene z Uredbo (ES) št. 178/2002¹⁶, in vključuje standardni dodatek o njenih pravicah, privilegijih in imunitetah ter pravicah, privilegijih in imunitetah njenih zaposlenih. Protokol predvideva tudi finančni prispevek Švice v skladu z zgoraj navedenimi standardnimi načini financiranja za financiranje EFSA in naslednjih informacijskih sistemov:

- portal EUROPHYT, vzpostavljen z Direktivo Komisije 94/3/ES¹⁷,
- sistem hitrega obveščanja za živila in krmo (RASFF), vzpostavljen z Uredbo (ES) št. 178/2002¹⁸,
- platforma za sanitarno in fitosanitarno certificiranje (TRACES), vzpostavljena z Uredbo (EU) 2017/625¹⁹, in
- informacijski sistem za bolezni živali (ADIS), vzpostavljen z Izvedbeno uredbo (EU) 2020/2002²⁰.

Sporazum o trgovini s kmetijskimi proizvodi

Ko bodo začele veljati spremembe Sporazuma o trgovini s kmetijskimi proizvodi, uvedene s posebnim protokolom o spremembi, se Sporazum o trgovini s kmetijskimi proizvodi ne bo več štel za sporazum na področju, povezanem z notranjim trgov, na katerem sodeluje Švica.

Po črtanju prilog k Sporazumu o trgovini s kmetijskimi proizvodi, povezanih s sanitarnimi in fitosanitarnimi ukrepi, bo področje uporabe spremenjenega sporazuma, vključno z njegovimi

¹⁶ Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L 31, 1.2.2002, str. 1).

¹⁷ Direktiva Komisije 94/3/ES z dne 21. januarja 1994 o postopku za obveščanje o zadržanju pošiljke ali škodljivega organizma, ki predstavlja neposredno fitosanitarno nevarnost, iz tretjih držav (UL L 32, 5.2.1994, str. 37).

¹⁸ Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L 31, 1.2.2002, str. 1).

¹⁹ Uredba (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmi, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmaceutskih sredstvih, ter o spremembi uredb (ES) št. 999/2001, (ES) št. 396/2005, (ES) št. 1069/2009, (ES) št. 1107/2009, (EU) št. 1151/2012, (EU) št. 652/2014, (EU) 2016/429 in (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, uredb Sveta (ES) št. 1/2005 in (ES) št. 1099/2009 ter direktiv Sveta 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES in 2008/120/ES ter razveljavitvi uredb (ES) št. 854/2004 in (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 89/608/EGS, 89/662/EGS, 90/425/EGS, 91/496/EGS, 96/23/ES, 96/93/ES in 97/78/ES ter sklepa Sveta 92/438/EGS (Uredba o uradnem nadzoru) (UL L 95, 7.4.2017, str. 1).

²⁰ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2020/2002 z dne 7. decembra 2020 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s prijavljanjem bolezni s seznama in poročanjem o njih na ravni Unije, v zvezi z oblikami in postopki za predložitev programov spremljanja v Uniji in programov izkoreninjenja, za poročanje o njih in za vlogo za priznanje statusa prost bolezni ter v zvezi z računalniško podprtim informacijskim sistemom (UL L 412, 8.12.2020, str. 1).

preostalimi prilogi, omejeno na trgovinske vidike. Zato pojma enotne razlage in uporabe pravnega reda Unije, vloge Sodišča Evropske unije, dinamično usklajevanje in pravila o državni pomoči niso pomembni. Institucionalni okvir, predviden v tem sporazumu, se zato razlikuje od okvira iz Protokola o skupnem območju varnosti hrane.

Protokol o spremembi bo posodobil mehanizem za reševanje sporov v skladu z ustaljeno prakso v trgovinskih sporazumih Unije in Švice. Veljavni postopek reševanja sporov bo temeljil na postopku, vključenem v sporazume na področjih notranjega trga, na katerih sodeluje Švica. Sporazum z njimi deli tudi sklop skupnih določb v zvezi z arbitražnim sodiščem. Vloga Sodišča Evropske unije pri reševanju sporov ni predvidena. Izravnalni ukrepi v primeru neizpolnjevanja odločitve arbitražnega sodišča s strani pogodbenice se lahko sprejmejo bodisi v Sporazumu o trgovini s kmetijskimi proizvodi bodisi v Protokolu o skupnem območju varnosti hrane, ne pa tudi v drugih sporazumih na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica.

Sporazumi o sodelovanju na področju zdravja, kohezije, programov Unije in vesolja

Sporazum o zdravju

Cilj Sporazuma o zdravju je okrepiti sodelovanje med EU in Švico v zvezi z resnimi čezmejnimi grožnjami za zdravje z vključitvijo Švice v ustrezne mehanizme in organe.

Ne gre za sporazum na področju, povezanem z notranjim trgov, na katerem sodeluje Švica. Vendar pa uporablja zgoraj navedene enake institucionalne določbe po analogiji in vključuje obveznost dinamičnega usklajevanja z ustreznim pravnim redom Unije.

Sporazum ima s sporazumi na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica, skupne določbe glede arbitražnega sodišča, vključno z vlogo Sodišča Evropske unije. V primeru sporov se lahko izravnalni ukrepi za odpravo morebitnega neravnovesja sprejmejo bodisi v Sporazumu o zdravju bodisi v komponenti zdravstva (program EU za zdravje) Sporazuma o programih Unije.

Sporazum predvideva dostop Švice do Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni (ECDC), ustanovljenega z Uredbo (ES) št. 851/2004, in njen finančni prispevek v skladu s standardnimi načini financiranja²¹. Vključuje standardni dodatek o pravicah, imunitetah in privilegijih ECDC in njegovih zaposlenih.

V primeru sistema zgodnjega obveščanja in odzivanja, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2022/2371²², bo finančni prispevek Švice v okviru sedanjega večletnega finančnega okvira del njenega prispevka k financiranju ECDC na eni strani in programa EU za zdravje na drugi strani. Če bi se sistem zgodnjega obveščanja in odzivanja v naslednjem večletnem finančnem okviru financiral iz različnih virov, se bodo zgoraj navedeni načini uporabljali za prispevek Švice k sistemu zgodnjega obveščanja in odzivanja.

²¹ Uredba (ES) št. 851/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o ustanovitvi Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni (UL L 142, 30.4.2004).

²² Uredba (EU) 2022/2371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. novembra 2022 o resnih čezmejnih grožnjah za zdravje in razveljavitvi Sklepa št. 1082/2013/EU (UL L 314, 6.12.2022, str. 26).

Sporazum o koheziji

Sporazum o koheziji ni sporazum na področju, povezanem z notranjim trgov, na katerem sodeluje Švica.

Določa podlago za redni finančni prispevek Švice k zmanjševanju gospodarskih in socialnih razlik v Uniji, ki dopolnjuje ukrepe Unije in držav članic na področju kohezije.

Sporazum določa parametre in pravila za določitev finančnega prispevka Švice. Obdobja plačevanja prispevkov bodo opredeljena glede na veljavni večletni finančni okvir Unije. Prvo obdobje plačevanja prispevkov naj bi trajalo od 1. januarja 2030 do 31. decembra 2036. Dopolnjeno bo z enkratno dodatno finančno obveznostjo, ki bo zajemala obdobje od konca leta 2024 do konca leta 2029.

Na začetku vsakega obdobja plačevanja prispevkov bosta morali pogodbenici skleniti memorandum o soglasju, v katerem bodo opisana tematska področja, na katerih se lahko v tem obdobju uporabi švicarski finančni prispevek, npr.: vključujoč človekov in družbeni razvoj, trajnosten in vključujoč gospodarski razvoj, zeleni prehod, demokracija in sodelovanje ali migracije.

V memorandumu o soglasju bi moral biti naveden tudi znesek finančnega prispevka, določen na podlagi pravil, določenih v sporazumu. Finančni prispevek Švice ne bo prenesen v proračun Unije.

Memorandum o soglasju bo podlaga za sporazume o izvajanju za posamezne države med Švico in državami članicami upravičenkami. Ti sporazumi bodo določali dodelitev sredstev za posamezne države ter njihovo porazdelitev med tematska področja, podporne ukrepe, strukture za upravljanje in nadzor ter veljavne pogoje in pristojne organe v zadevni državi članici.

Mehanizem za reševanje sporov iz sporazuma ima skupne značilnosti, vendar se tudi razlikuje od mehanizma, vključenega v sporazume na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica. Z njimi deli zlasti sklop skupnih določb v zvezi z arbitražnim sodiščem. Vendar pa ne predvideva vloge Sodišča Evropske unije. V primeru sporov se lahko izravnalni ukrepi za odpravo morebitnega neravnovesja sprejmejo bodisi v Sporazumu o koheziji bodisi v katerem koli sporazumu, navedenem v Sporazumu o koheziji.

Sporazum o programih Unije

Sporazum o programih Unije določa pravni okvir za sodelovanje Švice v programih Unije. Določa pogoje za izračun finančnih prispevkov za posamezne programe in njihove upravne stroške ter zagotavlja pravico Unije, da zagotovi dobro finančno poslovanje in zaščiti svoje finančne interese. Sporazum določa pogoje glede mobilnosti oseb, ki sodelujejo pri izvajanju teh programov Unije. Vključuje tudi določbe v zvezi z začasno prekinitvijo sodelovanja Švice v programih Unije in odpovedjo sporazuma.

Sporazum določa začasno uporabo z retroaktivnim učinkom od 1. januarja 2025, če bo podpisan pred 15. novembrom 2025, s ciljem, da se sodelovanje na področjih, ki jih zajema sporazum, začne na datum, določen za vsak program. Kar zadeva sodelovanje Švice v programu EU za zdravje, je navedeni datum povezan z datumom začetka veljavnosti Sporazuma o zdravju.

Protokol I določa pogoje za pridružitev Švice naslednjim programom Unije:

- celotnemu programu *Obzorje Evropa* od 1. januarja 2025: Obzorje Evropa (2021–2027)²³ je ključni program Unije za financiranje raziskav in inovacij,
- Programu *Euratom* za raziskave in usposabljanje od 1. januarja 2025: programi, ki dopolnjujejo program Obzorje Evropa in spadajo na področje uporabe Pogodbe Euratom²⁴,
- programu *Erasmus+* od 1. januarja 2027: Erasmus+ je program Unije za izobraževanje in usposabljanje, mladino ter šport²⁵,
- vsem komponentam programa *Digitalna Evropa*, razen tistim o kibernetiki varnosti in polprevodnikih, od 1. januarja 2025: program Digitalna Evropa je program Unije, namenjen premoščanju vrzeli med raziskavami na področju digitalne tehnologije in uvajanjem na trg.

Protokol II zajema sodelovanje Švice v Fuziji za energijo (F4E), Evropskem skupnem podjetju za ITER, ustanovljenem s Sklepom Sveta 2007/198/Euratom²⁶.

Protokol III predvideva pridružitev Švice posebnim delom programa EU za zdravje²⁷ v zvezi s pripravljenostjo na krize, kot je zajeta v Sporazumu o zdravju. Švica sodeluje v programu EU za zdravje od 1. januarja leta po začetku veljavnosti Sporazuma o zdravju do konca izvajanja programa EU za zdravje ali do konca večletnega finančnega okvira 2021–2027, pri čemer se upošteva krajše obdobje.

Sporazum o Agenciji za vesoljski program

Sporazum o Agenciji za vesoljski program ni sporazum na področju, povezanem z notranjim trgov, na katerem sodeluje Švica. Določa pogoje, pod katerimi ima Švica pravico sodelovati v Agenciji Evropske unije za vesoljski program (EUSPA), ustanovljeni z Uredbo (EU) 2021/696²⁸. Temelji na sporazumu med EU in Švico iz leta 2014 o evropskih satelitskih

²³ Uredba (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa, določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje rezultatov ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1290/2013 in (EU) št. 1291/2013 (UL L 170, 12.5.2021, str. 1).

²⁴ Uredba Sveta (Euratom) 2021/765 z dne 10. maja 2021 o vzpostavitvi Programa za raziskave in usposabljanje Evropske skupnosti za atomsko energijo za obdobje 2021–2025, ki dopolnjuje okvirni program za raziskave in inovacije Obzorje Evropa, ter razveljavitvi Uredbe (Euratom) 2018/1563 (UL L 167I, 12.5.2021, str. 81).

²⁵ Uredba (EU) 2021/817 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o vzpostavitvi programa Erasmus+, programa Unije za izobraževanje in usposabljanje, mladino ter šport, ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1288/2013 (UL L 189, 28.5.2021, str. 1).

²⁶ 2007/198/Euratom: Odločba Sveta z dne 27. marca 2007 o ustanovitvi Evropskega skupnega podjetja za ITER in razvoj fuzijske energije ter dodelitvi prednosti le-temu (UL L 90, 30.3.2007, str. 58).

²⁷ Uredba (EU) 2021/522 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. marca 2021 o vzpostavitvi programa za ukrepe Unije na področju zdravja (Program EU za zdravje) za obdobje 2021–2027 in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 282/2014 (UL L 107, 26.3.2021, str. 1).

²⁸ Uredba (EU) 2021/696 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi Vesoljskega programa Unije in ustanovitvi Agencije Evropske unije za vesoljski program ter razveljavitvi uredb (EU) št. 912/2010, (EU) št. 1285/2013 in (EU) št. 377/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU (UL L 170, 12.5.2021, str. 69).

navigacijskih programih²⁹. Sporazum o Agenciji za vesoljski program predvideva, da ga bosta pogodbenici začasno uporabljali po njegovem podpisu.

Sporazum določa finančni prispevek Švice za EUSPA z uporabo istega razdelitvenega ključa za izračun pristojbin za delovanje in sodelovanje, kot je določen v sporazumih na področjih, povezanih z notranjim trgom, na katerih sodeluje Švica od leta 2028. Glede na datum začetkačasne uporabe sporazuma bo odstotek operativne pristojbine, na podlagi katerega se bodo izračunale pristojbine za sodelovanje, znašal 2 % za leto 2026 in 3 % za leto 2027. Od leta 2028 bo odstotek enak tistemu, ki se uporablja v drugih sporazumih, ki določajo sodelovanje Švice v agencijah, tj. 4 %.

Sporazum omogoča tudi sodelovanje Švice v dejavnostih, povezanih z drugimi komponentami vesoljskega programa, ki presegajo okvir sistema Galileo in skupne evropske geostacionarne navigacijske storitve (EGNOS), kot je določeno v sporazumu iz leta 2014, če tako določa protokol k Sporazumu o programih Unije.

Sporazum vključuje standardni dodatek v zvezi s pravicami, imunitetami in privilegiji EUSPA ter pravicami, imunitetami in privilegiji njenih zaposlenih.

Protokol o parlamentarnem sodelovanju

S Protokolom o parlamentarnem sodelovanju je ustanovljen Skupni parlamentarni odbor kot forum za dialog in razpravo med poslanci Evropskega parlamenta in švicarske zvezne skupščine. Njegov cilj je spodbujati medsebojno razumevanje in razmislek o širših odnosih med EU in Švico, vključno z njihovim morebitnim nadaljnjim razvojem. Skupni parlamentarni odbor je redno obveščen o sklepih in priporočilih skupnih odborov, ustanovljenih s katerim koli sporazumom, ki je del širšega svežnja. Zahteva lahko vse ustrezne informacije v zvezi z izvajanjem katerega koli sporazuma v okviru širšega svežnja in lahko pogodbenicama predloži priporočila.

Skupna izjava o vzpostavitvi dialoga na visoki ravni med Unijo in Švico

Cilji dialoga na visoki ravni, ki ga je treba vzpostaviti, so:

- spodbujati medsebojno razumevanje in sodelovanje pri obsežnem dvostranskem svežnju, doseženem s pogajanjem, in morebitnem nadaljnjem razvoju njunih dvostranskih odnosov,
- razpravljati o vprašanjih skupnega interesa, zlasti o sodelovanju Švice na notranjem trgu in možnostih za okrepitev partnerstva ter
- oceniti izvajanje širšega dvostranskega svežnja, delo skupnih odborov in morebiten nadaljnji razvoj njunih dvostranskih odnosov.

²⁹ Sporazum o sodelovanju v evropskih satelitskih navigacijskih programih med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Švicarsko konfederacijo na drugi strani (UL L 15, 20.1.2014, str. 3).

Besedila sporazumov in uradnih obvestil

Besedila sporazumov in protokolov se Svetu predložijo skupaj s tem predlogom. Besedila skupnih izjav, priloženih različnim sporazumom ali protokolom, se predložijo skupaj s tem predlogom, skupaj s skupno izjavo o vzpostavitvi dialoga na visoki ravni med Unijo in Švico ter dvema enostranskima izjavama Švice v zvezi s Sporazumom o prostem pretoku oseb oziroma Sporazumom o zdravju.

V skladu s Pogodbama Komisija v imenu Unije pošlje uradna obvestila iz sporazumov in protokolov, s čimer se izrazi soglasje Unije, da jo navedeni instrumenti zavezujejo.

Preglednica 1 Pregled institucionalnih in drugih določb, ki so skupne sporazumom na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica, in Sporazumu o zdravju

Določbe sporazuma	Enake določbe o
Splošne določbe	– institucionalnih ciljih in/ali namenu sporazuma – naravi sporazuma in razmerju med protokoli in sporazumom (v primeru obstoječega sporazuma)
Uskladitev dogovora o pravnih aktih EU	– obveznosti Skupnega odbora, da v sporazum vključi nove akte, ki spadajo na področje uporabe sporazuma – sodelovanju pri pripravi pravnega akta („oblikovanje odločitev“) in vključevanju pravnih aktov v sporazum – izpolnjevanju ustavnih obveznosti s strani Švice
Razlaga in uporaba sporazuma	– načelu enotne razlage, načelu učinkovite in usklajene uporabe ter načelu izključnosti – postopku v primeru težav pri razlagi ali uporabi, izravnalnih ukrepih in sodelovanju med jurisdikcijami
Druge določbe	– Skupnem odboru – finančnem prispevku Švice k financiranju agencij in informacijskih sistemov, do katerih ima dostop – obravnavanju informacij – sklicevanju v pravnih aktih Unije na: ozemlja in državljane držav članic, začetek veljavnosti in izvajanje pravnih aktov, naslovnike, pravice in obveznosti držav članic
Končne določbe	– začetku veljavnosti in izvajanju – spremembah in odpovedi
Priloga o izvajanju finančnega prispevka Švice	– seznamu dejavnosti, organov in informacijskih sistemov – načinih plačila – prehodnih ureditvah (po potrebi)
Priloga/dodatek o arbitražnem sodišču	– registru in tajniških storitvah arbitražnega sodišča – začetku reševanja sporov – sestavi arbitražnega sodišča – arbitražnem postopku – odločitvah arbitražnega sodišča
Dodatek o privilegijih in	– nedotakljivosti prostorov, zgradb in arhivov agencije

imunitetah agencij	– oprostitvah plačila davka na sredstva, prihodke ter blago in storitve za službene potrebe – diplomatskem statusu korespondence in komunikacij – privilegijih, imunitetah, obdavčitvi in socialni varnosti uradnikov, za katere veljajo kadrovske predpisi
--------------------	---

Preglednica 2 Določbe o državni pomoči, ki so skupne Sporazumu o električni energiji in protokoloma o državni pomoči k sporazumoma o zračnem in kopenskem prometu

Del/poglavje protokola o državni pomoči ali prilog	Enake določbe o
Glavno besedilo	– ciljih v zvezi z državno pomočjo – razmerju med protokolom in obstoječim sporazumom (v primeru obstoječega sporazuma) – državni pomoči, ki je nezdružljiva in združljiva s sporazumom, ter obstoječi pomoči – nadzoru, preglednosti, načinih sodelovanja in posvetovanjih – vključitvi pravnih aktov – ratifikaciji in začetku veljavnosti, spremembah in odpovedi
Priloga o izjemah in pojasnilih	– ukrepih, združljivih s pravilnim delovanjem notranjega trga
Priloga o splošnih in sektorskih aktih, ki se uporabljajo v Uniji	– splošnih aktih, ki se uporabljajo za vse sektorje, dopolnjenih s sektorskimi pravili, značilnimi za področje, ki ga zajema zadevni sporazum

Predlog

SKLEP SVETA**o sklenitvi širšega svežnja sporazumov za utrditev, poglobitev in razširitev dvostranskih odnosov s Švicarsko konfederacijo**

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 217 v povezavi s členom 218(6), drugi pododstavek, točka (a)(i), člena 218(7) in drugim pododstavkom člena 218(8) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju odobritve Evropskega parlamenta¹,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V skladu s Sklepom Sveta [...] z dne [datum]² je bil Sporazum med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Švicarsko konfederacijo na drugi strani o sodelovanju Švicarske konfederacije v programih Unije podpisan [datum] s pridržkom njegove poznejše sklenitve in se začasno uporablja od [datum] do začetka njegove veljavnosti.
- (2) V skladu s Sklepom Sveta [...] z dne [datum]³ je bil [datum] podpisan širši sveženj sporazumov s pridržkom njegove poznejše sklenitve. Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o pogojih za sodelovanje Švicarske konfederacije v Agenciji Evropske unije za vesoljski program se začasno uporablja od [datum] do začetka njegove veljavnosti.
- (3) Svet je 12. marca 2024⁴ pooblastil Komisijo, da začne pogajanja s Švicarsko konfederacijo (v nadaljnjem besedilu: Švica) o širšem svežnju ukrepov v zvezi z dvostranskimi odnosi s Švico, ki vsebuje institucionalne določbe in določbe o državni pomoči ter, kjer je ustrezno, posebne prilagoditve sporazumov med Unijo in Švico na področjih, povezanih z notranjim trgov⁵, sporazuma o sodelovanju Švice v programih

¹ [Soglasje], objavljeno v UL L, [XXX].

² Sklep Sveta (EU) .../... o podpisu in začasni uporabi Sporazuma med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Švicarsko konfederacijo na drugi strani o sodelovanju Švicarske konfederacije v programih Unije.

³ Sklep Sveta (EU) .../... o podpisu širšega svežnja sporazumov za utrditev, poglobitev in razširitev dvostranskih odnosov s Švicarsko konfederacijo ter o začasni uporabi Sporazuma med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o pogojih za sodelovanje Švicarske konfederacije v Agenciji Evropske unije za vesoljski program.

⁴ Sklep Sveta (EU, Euratom) 2024/995 z dne 12. marca 2024 o pooblastilu za začetek pogajanj s Švicarsko konfederacijo o institucionalnih določbah v sporazumih med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo, povezanih z notranjim trgov, o sporazumu o sodelovanju Švicarske konfederacije v programih Unije in o sporazumu, ki je podlaga za stalni prispevek Švicarske konfederacije h koheziji Unije (UL L, 2024/995, 26.3.2024).

⁵ Sporazum med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o železniškem in cestnem prevozu potnikov in blaga, Sporazum med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o zračnem prometu,

Unije in sporazuma, ki je podlaga za stalni prispevek Švice k zmanjševanju gospodarskih in socialnih razlik med regijami. Svet je Komisijo tudi pooblastil, da začne pogajanja s Švico o novih sporazumih o električni energiji, zdravju, varnosti hrane, sodelovanju Švice v agencijah Evropske unije za vesoljski program Unije in železnice ter o spremembi Sporazuma med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o zračnem prometu, da se omogoči kabotaža.

- (4) Komisija je v imenu Unije s pogajanjem dosegla širši sveženj sporazumov, ki vključuje protokole o institucionalnih določbah, določbah o državni pomoči in določbah o spremembi k obstoječim sporazumom med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica, Protokol k obstoječemu Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o trgovini s kmetijskimi proizvodi, ki vzpostavlja skupno območje varnosti hrane, Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o električni energiji, Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o zdravju, Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o rednem finančnem prispevku Švice k zmanjševanju gospodarskih in socialnih razlik v Evropski uniji, Sporazum med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Švicarsko konfederacijo na drugi strani o sodelovanju Švicarske konfederacije v programih Unije, Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o pogojih za sodelovanje Švicarske konfederacije v Agenciji Evropske unije za vesoljski program ter Protokol med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o parlamentarnem sodelovanju.
- (5) Institucionalni protokoli določajo obveznost Skupnega odbora, da vključi vse akte prava Unije, ki spadajo na področje uporabe sporazumov, ter določbe za zagotovitev, da Švico zavezujejo zadevna pravila. Zagotavljajo enotno razlago in uporabo vseh sporazumov na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica, ter da se, kadar uporaba teh sporazumov vključuje pojme prava Unije, ti razlagajo in uporabljajo v skladu s sodno prakso Sodišča Evropske unije. Institucionalni protokoli določajo učinkovit mehanizem za reševanje sporov na podlagi arbitraže, vključno s predložitvijo vseh vprašanj prava Unije, ki se pojavijo v zadevi, Sodišču Evropske unije. V primeru neizpolnjevanja odločitve arbitražnega sodišča se lahko sprejmejo sorazmerni izravnalni ukrepi v zadevnem sporazumu ali katerem koli sporazumu na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica.
- (6) Protokoli o spremembah k obstoječim sporazumom uvajajo potrebne vsebinske spremembe, skladne z novim institucionalnim okvirom. Poleg tega Protokol o spremembi k Sporazumu o zračnem prometu določa medsebojno izmenjavo pravic kabotaže.
- (7) Protokoli o državni pomoči k obstoječim sporazumom o zračnem in kopenskem prometu zagotavljajo enake konkurenčne pogoje za sodelovanje Švice na notranjem trgu na področjih, ki jih zajemajo navedeni sporazumi. Švica bo uporabljala materialna in postopkovna pravila, vključno z mehanizmi nadzora in izvrševanja, enakovredna tistim, ki se uporabljajo v Uniji.

Sporazum med Evropsko skupnostjo na eni strani in Švicarsko konfederacijo na drugi o prostem pretoku oseb, Sporazum med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o vzajemnem priznavanju ugotavljanja skladnosti, Sporazum med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o trgovini s kmetijskimi proizvodi, vsi podpisani 21. junija 1999 (UL L 114, 30.4.2002, str. 1).

- (8) Protokol o spremembi k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o trgovini s kmetijskimi proizvodi zagotavlja posodobitev mehanizma za reševanje sporov iz sporazuma v skladu z ustaljeno prakso v trgovinskih sporazumih Unije.
- (9) Ločen protokol k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o trgovini s kmetijskimi proizvodi vzpostavlja skupno območje varnosti hrane, ki zajema vse razsežnosti prehranske verige. Ta protokol vključuje institucionalne določbe, ki so skupne vsem sporazumom na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica.
- (10) Novi Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o električni energiji določa pravila in pogoje, pod katerimi lahko Švica sodeluje na notranjem trgu električne energije. Sporazum vključuje institucionalne določbe, ki so skupne vsem sporazumom na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica, ter pravila o državni pomoči, ki so skoraj enaka pravilom, ki se uporabljajo na področju zračnega in kopenskega prometa.
- (11) Cilj novega Sporazuma med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o zdravju je okrepiti sodelovanje med Unijo in Švico v zvezi z resnimi čezmejnimi grožnjami za zdravje, po analogiji pa uporablja institucionalne določbe, ki so skupne sporazumom na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica. Ta sporazum je povezan s sodelovanjem Švice v programu za ukrepe Unije na področju zdravja (v nadaljnjem besedilu: program EU za zdravje).
- (12) Novi Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o rednem finančnem prispevku Švice za zmanjševanje gospodarskih in socialnih razlik v Evropski uniji določa pravno podlago in parametre za redni finančni prispevek Švice k zmanjševanju gospodarskih in socialnih razlik v Uniji v okviru širšega svežnja. Sporazum vključuje mehanizem za reševanje sporov; v primeru neizpolnjevanja arbitražne odločbe se lahko sprejmejo sorazmerni izravnalni ukrepi v katerem koli sporazumu, na katerega se nanaša sveženj.
- (13) Novi Sporazum med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Švicarsko konfederacijo na drugi strani o sodelovanju Švicarske konfederacije v programih Unije bo Švici omogočil sodelovanje v več programih Unije, odprtih za pridružitve tretjih držav: Obzorje Evropa, program Euratoma za raziskave in usposabljanje, ITER/F4E (Fuzija za energijo), Digitalna Evropa, Erasmus+ in program EU za zdravje.
- (14) Novi Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o pogojih za sodelovanje Švicarske konfederacije v Agenciji Evropske unije za vesoljski program določa pogoje, pod katerimi lahko Švica sodeluje pri delu agencije.
- (15) Enake določbe v različnih institucionalnih protokolih in novih sporazumih zagotavljajo finančni prispevek Švice k stroškom informacijskih sistemov in agencij, v katerih sodeluje.
- (16) S Protokolom med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o parlamentarnem sodelovanju je bil ustanovljen Skupni parlamentarni odbor kot forum za dialog in razpravo med poslanci Evropskega parlamenta in švicarsko zvezno skupščino, da bi se spodbudila medsebojno razumevanje in razmislek o širših odnosih med EU in Švico, vključno z njihovim morebitnim nadaljnjim razvojem.

- (17) Zaradi bistvenih sprememb sporazumov, ki spadajo na področje uporabe Sklepa Sveta in Komisije 2002/309/ES, Euratom⁶, bi bilo treba člene 2 do 6 navedenega sklepa in ustrezne člene 3 sklepov Sveta 2011/51/EU⁷ in 2011/738/EU⁸ razveljaviti in nadomestiti s tem sklepom, ki določa dosleden in celovit sklop pravil o uporabi in izvajanju ustreznih sporazumov v Uniji.
- (18) Primerno je opredeliti načine zastopanja Unije v skupnih odborih in drugih organih, ustanovljenih s sporazumi in protokoli, ki so predmet tega sklepa.
- (19) V skladu s členom 218(7) PDEU je primerno Evropsko komisijo pooblastiti, da v imenu Unije odobri sklop natančno opredeljenih sprememb sporazumov in protokolov, ki so predmet tega sklepa in ki jih je treba sprejeti po poenostavljenem postopku ali jih sprejme organ, ustanovljen z enim od sporazumov ali protokolov v skladu z določbami navedenih sporazumov ali protokolov. Vse druge sklepe, ki jih sprejme organ, ustanovljen na podlagi enega od sporazumov ali protokolov s pravnim učinkom, bi bilo treba odobriti v imenu Unije v skladu s členom 218(9) PDEU.
- (20) V zvezi s tem je treba vzpostaviti ureditev za odločanje o stališčih, ki naj se v imenu Unije zastopajo v skupnih odborih in drugih organih, ustanovljenih s sporazumi in protokolom na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica, ter Sporazumom med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o zdravju, da se zagotovi, da so pravni akti, ki jih Unija sprejme na področjih, ki jih zajemajo navedeni sporazumi in protokol, vključeni v navedene sporazume in navedeni protokol čim prej po njihovem sprejetju in posredovanju Švici, da se zagotovi hkratna uporaba navedenih pravnih aktov v Uniji in Švici.
- (21) Da bi se Uniji omogočilo hitro in učinkovito ukrepanje, da zaščiti svoje interese v skladu s sporazumi in protokoli, ki so predmet tega sklepa, je poleg tega Evropsko komisijo primerno pooblastiti, da sprejme sklepe o začasni prekinitvi uporabe sporazumov in protokolov z izravnalnimi, zaščitnimi, usklajevalnimi, kriznimi in opustitvenimi ukrepi v skladu s pogoji iz ustreznih določb sporazumov in protokolov.
- (22) V zvezi s Sporazumom med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o trgovini s kmetijskimi proizvodi bi morala Evropska komisija še naprej sprejemati določene ukrepe, potrebne za izvajanje sporazuma.
- (23) Sporazumi in protokoli, ki so predmet tega sklepa, tvorijo skladno celoto ter določajo strukturo okrepljenega in celovitega partnerstva na številnih področjih, ki so zajeta s Pogodbama, na podlagi ustreznega ravnovesja pravic in obveznosti. Sklep o sklenitvi teh sporazumov in protokolov bi zato moral temeljiti na materialni pravni podlagi iz Pogodbe o delovanju Evropske unije za pridružitveni sporazum, ki vključuje vzajemne pravice in obveznosti, skupne ukrepe in posebni postopek.

⁶ Sklep Sveta in Komisije 2002/309/ES, Euratom glede sporazuma o znanstvenem in tehnološkem sodelovanju z dne 4. aprila 2002 o sklenitvi sedmih sporazumov s Švicarsko konfederacijo (UL L 114, 30.4.2002, str. 1).

⁷ Sklep Sveta 2011/51/EU z dne 18. januarja 2011 o podpisu Sporazuma med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o zaščiti geografskih označb in označb porekla za kmetijske proizvode in živila, ki spreminja Sporazum med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o trgovini s kmetijskimi proizvodi (UL L 25, 18.1.2011, str. 3).

⁸ Sklep Sveta 2011/738/EU z dne 20. oktobra 2011 o sklenitvi Sporazuma med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o zaščiti geografskih označb in označb porekla za kmetijske proizvode in živila, ki spreminja Sporazum med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o trgovini s kmetijskimi proizvodi (UL L 297, 16.11.2011, str. 1).

- (24) Sklenitev Sporazuma med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Švicarsko konfederacijo na drugi strani o sodelovanju Švicarske konfederacije v programih Unije v zvezi z zadevami, ki spadajo na področje uporabe Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo (v nadaljnjem besedilu: Pogodba Euratom), je predmet ločenega postopka.
- (25) Skupna izjava med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o vzpostavitvi dialoga na visoki ravni o širšem dvostranskem svežnju in morebitnem nadaljnjem razvoju dvostranskih odnosov med Evropsko unijo in Švico v imenu Evropske unije je bila v imenu Unije podpisana [datum].
- (26) Sporazume in protokole, ki so predmet tega sklepa, ter skupne izjave, priložene tem sporazumom in protokolom, je treba odobriti –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

1. Odobrijo se naslednji sporazumi in protokoli:
- (a) Protokol o spremembi k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani in Švicarsko konfederacijo na drugi o prostem pretoku oseb⁹;
 - (b) Institucionalni protokol k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani in Švicarsko konfederacijo na drugi o prostem pretoku oseb¹⁰;
 - (c) Protokol o spremembi k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o zračnem prometu¹¹;
 - (d) Institucionalni protokol k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o zračnem prometu¹²;
 - (e) Protokol o državni pomoči k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o zračnem prometu¹³;
 - (f) Protokol o spremembi k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o železniškem in cestnem prevozu potnikov in blaga¹⁴;
 - (g) Institucionalni protokol k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o železniškem in cestnem prevozu potnikov in blaga;
 - (h) Protokol o državni pomoči k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o železniškem in cestnem prevozu potnikov in blaga¹⁵;
 - (i) Protokol o spremembi k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o vzajemnem priznavanju ugotavljanja skladnosti¹⁶;

⁹ Besedilo protokola je objavljeno v UL L, [XXX].

¹⁰ Besedilo protokola je objavljeno v UL L, [XXX].

¹¹ Besedilo protokola je objavljeno v UL L, [XXX].

¹² Besedilo protokola je objavljeno v UL L, [XXX].

¹³ Besedilo protokola je objavljeno v UL L, [XXX].

¹⁴ Besedilo protokola je objavljeno v UL L, [XXX].

¹⁵ Besedilo protokola je objavljeno v UL L, [XXX].

¹⁶ Besedilo protokola je objavljeno v UL L, [XXX].

- (j) Institucionalni protokol k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o vzajemnem priznavanju ugotavljanja skladnosti¹⁷;
 - (k) Protokol o spremembi k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o trgovini s kmetijskimi proizvodi¹⁸;
 - (l) Protokol k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o trgovini s kmetijskimi proizvodi, ki vzpostavlja skupno območje varnosti hrane¹⁹;
 - (m) Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o električni energiji²⁰;
 - (n) Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o zdravju²¹;
 - (o) Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o rednem finančnem prispevku Švice k zmanjševanju gospodarskih in socialnih razlik v Evropski uniji²²;
 - (p) Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o pogojih za sodelovanje Švicarske konfederacije v Agenciji Evropske unije za vesoljski program²³;
 - (q) Protokol med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o parlamentarnem sodelovanju²⁴.
2. Sporazum med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Švicarsko konfederacijo na drugi strani o sodelovanju Švicarske konfederacije v programih Unije se odobri v zvezi z zadevami, ki ne spadajo na področje uporabe Pogodbe Euratom²⁵.

Člen 2

1. Odobri se Skupna izjava o vzpostavitvi dialoga na visoki ravni o širšem dvostranskem svežnju in morebitnem nadaljnjem razvoju dvostranskih odnosov med Evropsko unijo in Švico²⁶.
2. Odobrijo se naslednje skupne izjave, priložene sporazumom in protokolom iz člena 1 tega sklepa:
 - (a) naslednje skupne izjave, priložene protokolu o spremembi iz člena 1, točka (a), tega sklepa²⁷:
 - Skupna izjava o državljanstvu Unije,

¹⁷ Besedilo protokola je objavljeno v UL L, [XXX].

¹⁸ Besedilo protokola je objavljeno v UL L, [XXX].

¹⁹ Besedilo protokola je objavljeno v UL L, [XXX].

²⁰ Besedilo sporazuma je objavljeno v UL L, [XXX].

²¹ Besedilo sporazuma je objavljeno v UL L, [XXX].

²² Besedilo sporazuma je objavljeno v UL L, [XXX].

²³ Besedilo sporazuma je objavljeno v UL L, [XXX].

²⁴ Besedilo protokola je objavljeno v UL L, [XXX].

²⁵ Besedilo sporazuma je objavljeno v UL L, [XXX].

²⁶ Izjava je objavljena v UL L, [XXX].

²⁷ Izjava je objavljena v UL L, [XXX].

- Skupna izjava o preprečevanju zlorabe pravic iz Direktive 2004/38/ES in boj proti njej,
 - Skupna izjava o zavrnitvi socialne pomoči in prenehanju prebivanja pred pridobitvijo stalnega prebivališča,
 - Skupna izjava o uradnem obvestilu o nastopu zaposlitve,
 - Skupna izjava o konvenciji o priznavanju kvalifikacij,
 - Skupna izjava o prostih delovnih mestih,
 - Skupna izjava o skupnih ciljih glede svobode opravljanja storitev do 90 delovnih dni in zagotavljanja pravic napotenih delavcev,
 - Skupna izjava o učinkovitih nadzornih sistemih, vključno s švicarskim sistemom dvojnega izvrševanja,
 - Skupna izjava o načelu enakega plačila za enako delo v istem kraju ter o sorazmerni in ustrezni ravni varstva napotenih delavcev,
 - Skupna izjava o sodelovanju Švice pri dejavnostih Evropskega organa za delo,
 - Skupna izjava o deklarativnem sistemu registracije obmejnih delavcev,
 - Skupna izjava v zvezi z vključitvijo dveh pravnih aktov EU v Prilogo I k Sporazumu,
- (b) skupna izjava, priložena protokolu o državni pomoči iz člena 1, točka (e), tega sklepa²⁸,
- (c) skupna izjava, priložena protokolu o spremembi iz člena 1(1), točka (f), tega sklepa²⁹;
- (d) skupna izjava, priložena protokolu o državni pomoči iz člena 1, točka (h), tega sklepa³⁰;
- (e) skupna izjava, priložena sporazumu iz člena 1, točka (m), tega sklepa³¹.

3. Svet je seznanjen z naslednjimi izjavami Švice:

- (a) Izjava Švice o ukrepih, ki jih je treba sprejeti v zvezi s samozaposlenimi osebami v okviru postopka uradnega obveščanja o kratkoročnem bivanju zaradi dela, ki je priložena protokolu o spremembi iz člena 1, točka (a), tega sklepa³²;
- (b) Izjava Švicarske konfederacije o vključitvi institucionalnih elementov po analogiji v Sporazum o zdravju, ki je priložena sporazumu iz člena 1, točka (n), tega sklepa³³.

²⁸ Izjava je objavljena v UL L, [XXX].

²⁹ Izjava je objavljena v UL L, [XXX].

³⁰ Izjava je objavljena v UL L, [XXX].

³¹ Izjava je objavljena v UL L, [XXX].

³² Izjava je objavljena v UL L, [XXX].

³³ Izjava je objavljena v UL L, [XXX].

Člen 3

1. Komisija zastopa Unijo v skupnih odborih in vseh dodatnih skupnih organih, ustanovljenih v skladu z naslednjimi sporazumi in naslednjim protokolom:
 - (a) Sporazum med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani in Švicarsko konfederacijo na drugi o prostem pretoku oseb;
 - (b) Sporazum med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o zračnem prometu;
 - (c) Sporazum med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o železniškem in cestnem prevozu potnikov in blaga;
 - (d) Sporazum med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o vzajemnem priznavanju ugotavljanja skladnosti;
 - (e) Sporazum med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o trgovini s kmetijskimi proizvodi;
 - (f) Protokol k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o trgovini s kmetijskimi proizvodi, ki vzpostavlja skupno območje varnosti hrane;
 - (g) Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o električni energiji;
 - (h) Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o zdravju;
 - (i) Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o rednem finančnem prispevku Švice k zmanjševanju gospodarskih in socialnih razlik v Evropski uniji;
 - (j) Sporazum med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Švicarsko konfederacijo na drugi strani o sodelovanju Švicarske konfederacije v programih Unije;
 - (k) Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o pogojih za sodelovanje Švicarske konfederacije v Agenciji Evropske unije za vesoljski program.
2. Kadar Komisija zastopa Unijo v organih, ustanovljenih s sporazumi in protokolom iz odstavka 1, pravočasno obvesti Svet o razpravah in izidu sestankov ter aktih, sprejetih na teh sestankih.
3. Vsaka država članica lahko pošlje enega predstavnika, ki kot del delegacije Unije spremlja predstavnika Komisije na sestankih skupnih odborov, ustanovljenih s sporazumi in protokolom iz odstavka 1.

Člen 4

1. Komisija je pooblaščen, da sprejme stališče Unije v skupnih odborih, ustanovljenih s sporazumi in protokolom iz člena 3(1), v zvezi z naslednjimi sklepi:
 - (a) sklepi o določitvi navodil za ravnanje z občutljivimi netajnimi podatki;
 - (b) sklepi o ustanovitvi delovnih skupin ali strokovnih skupin v skladu s:
 - členom 14(7) sporazuma iz člena 3(1), točka (a), tega sklepa,
 - členom 21(8) sporazuma iz člena 3(1), točka (b), tega sklepa,
 - členom 51(7) sporazuma iz člena 3(1), točka (c), tega sklepa,

- členom 10(7) sporazuma iz člena 3(1), točka (d), tega sklepa,
 - členom 6(7) sporazuma iz člena 3(1), točka (e), tega sklepa,
 - členom 11(8) protokola iz člena 3(1), točka (f), tega sklepa,
 - členom 25(8) sporazuma iz člena 3(1), točka (g), tega sklepa,
 - členom 19(7) sporazuma iz člena 3(1), točka (h), tega sklepa;
- (c) sklepi, s katerimi se pravni akti Unije vključijo v sporazume, ob upoštevanju vseh potrebnih tehničnih prilagoditev, v skladu s:
- členom 5(4) vsakega od institucionalnih protokolov k sporazumom iz člena 3(1), točke (a) do (d), tega sklepa,
 - členom 13(4) protokola iz člena 3(1), točka (f), tega sklepa,
 - členom 27(4) sporazuma iz člena 3(1), točka (g), tega sklepa,
 - členom 6(4) sporazuma iz člena 3(1), točka (h), tega sklepa;
- (d) sklepi o določitvi seznama dodatnih odborov in drugih organov, v katerih sodelujejo švicarski strokovnjaki, kadar je to potrebno za zagotovitev pravilnega delovanja sporazumov ali protokolov, v skladu s:
- členom 4(4) vsakega od institucionalnih protokolov k sporazumom iz člena 3(1), točke (a) do (d), tega sklepa,
 - členom 12(4) protokola iz člena 3(1), točka (f), tega sklepa,
 - členom 26(4) sporazuma iz člena 3(1), točka (g), tega sklepa,
 - členom 5(4) sporazuma iz člena 3(1), točka (h), tega sklepa;
- (e) sklepi o sprejetju pravil o varstvu osebnih podatkov, poslovni skrivnosti in legitimnih interesih zaupnosti, ki jih mora Mednarodni urad Stalnega arbitražnega sodišča spoštovati pri objavi odločitev arbitražnega sodišča, v skladu z ustreznim členom IV.2(4) naslednjih sporazumov ali protokolov:
- ustreznih dodatkov k institucionalnim protokolom k sporazumom iz člena 3(1), točke (a) do (d), tega sklepa,
 - Dodatka o arbitražnem sodišču k protokolu iz člena 3(1), točka (f), tega sklepa,
 - ustreznih protokolov o arbitražnem sodišču k sporazumom iz člena 3(1), točke (e), (g), (h) in (i);
- (f) sklepi o sprejetju in posodobitvi seznama dnevnih nadomestil ter največjega in najmanjšega števila ur, za katere lahko arbitri prejmejo honorarje, v skladu s členom VI.6(2) vsakega od naslednjih sporazumov ali protokolov:
- ustreznih dodatkov o arbitražnem sodišču k institucionalnim protokolom k sporazumom iz člena 3(1), točke (a) do (d), tega sklepa,
 - Dodatka o arbitražnem sodišču k protokolu iz člena 3(1), točka (f), tega sklepa,
 - ustreznih protokolov o arbitražnem sodišču k sporazumom iz člena 3(1), točke (e), (g), (h) in (i) tega sklepa;
- (g) naslednji sklepi na podlagi sporazuma iz člena 3(1), točka (c), tega sklepa:

- sklepi o razlikovanju dajatev, ki se uporabljajo za kategorije težkih tovornih vozil, in določitvi tehtanega povprečja dajatev iz člena 40(2) in (3) sporazuma v skladu z njegovim členom 40(2) in (5),
 - sklepi o pregledu in posodobitvi najvišjih stopenj dajatev, določenih v členu 40(3) sporazuma; v skladu z njegovim členom 42(2),
 - sklepi o določitvi upravnih postopkov, ki urejajo delovanje opazovalnice za nadzor cestnega, železniškega in kombiniranega prevoza v alpski regiji ter prispevka vsake pogodbenice k financiranju njenega delovanja v skladu s členom 45(2) in (3) sporazuma,
 - sklepi, sprejeti na podlagi člena 46(2) in (4) sporazuma,
 - sklepi v okviru sporazumnih zaščitnih ukrepov v primeru nastanka resnih motenj v čezalpskem pretoku prometa, ki posega v doseganje ciljev iz člena 30 sporazuma, v skladu s členom 47 sporazuma,
 - sklepi o spremembi prilog 5, 6, 8 in 9 k sporazumu v skladu s členom 55(3) sporazuma,
 - sklepi o določitvi postopka za sporočanje informacij med pristojnimi organi o prevoznikih, ki opravljajo take občasne mednarodne avtobusne prevoze, v skladu s členom 1, točka 2.3, Priloge 7 k sporazumu,
 - sklepi o dovoljenjih za opravljanje mednarodnih avtobusnih prevozov v primerih, opisanih v členu 4 Priloge 7 k sporazumu, v skladu s členom 4(4) in (7) Priloge;
- (h) naslednji sklepi na podlagi sporazuma iz člena 3(1), točka (d), tega sklepa:
- sklepi o pripravi postopka za izvajanje preverjanj, predvidenih v členih 7 in 8 sporazuma, v skladu s prvo in drugo alineo člena 10(3), točka (d), sporazuma,
 - sklepi o priznanju ali preklicu organov za ugotavljanje skladnosti, ki se izpodbijajo na podlagi člena 8 sporazuma, v skladu s tretjo in četrto alineo člena 10(3), točka (e), sporazuma,
 - sklepi o določitvi postopka za skupne inšpekcijske preglede skladnosti imenovanih organov s pogoji, določenimi v členu (2) Priloge 4 k sporazumu, v skladu s členom 4(3) Priloge;
- (i) sklepi na podlagi sporazuma iz člena 3(1), točka (e), tega sklepa, v zvezi z:
- zadevami v zvezi s Prilogami 7 do 10 in Prilogo 12 k sporazumu ter dodatki k sporazumu,
 - zadevami v zvezi s prilogami 4 do 6 in Prilogo 11 k sporazumu v prehodnem obdobju iz člena 32 protokola iz člena 3(1), točka (f), tega sklepa;
- (j) sklepi, ki določajo ustrezne rešitve za neposredno izmenjavo informacij med Komisijo in švicarskimi pristojnimi ter ustreznimi organi na področjih, kjer je potreben hiter prenos informacij, v skladu s:
- členom 2(2) Priloge 1 k sporazumu iz člena 3(1), točka (d), tega sklepa,
 - členom 40(3) in členom 41(2) sporazuma iz člena 3(1), točka (g), tega sklepa.

2. Za sklepe s pravnim učinkom, ki jih sprejmejo skupni odbori, ustanovljeni s sporazumi ali protokolom iz člena 3(1), razen sklepov iz odstavka 1 tega člena, se stališča, ki se zastopajo v imenu Unije, določijo v skladu s postopkom iz člena 218(9) PDEU.

Člen 5

1. Komisija sprejme vsako odločitev Unije o sprejetju naslednjih ukrepov:
- (a) izravnalni ukrepi zaradi nepravilne uporabe instrumentov iz člena 3(1), točke (a) do (i), tega sklepa, za odpravo neravnovesij v skladu s:
 - členom 11 vsakega od institucionalnih protokolov k sporazumom iz člena 3(1), točke (a) do (d), tega sklepa,
 - členom 21 protokola iz člena 3(1), točka (f), tega sklepa,
 - členom 33 sporazuma iz člena 3(1), točka (g), tega sklepa,
 - členom 16 sporazuma iz člena 3(1), točka (h), tega sklepa ali
 - členom 17 sporazuma iz člena 3(1), točka (i), tega sklepa;
 - (b) izravnalni in vmesni izravnalni ukrepi, če so zaščitni ukrepi, ki jih je Švica sprejela na podlagi sporazuma iz člena 3(1), točka (a), tega sklepa, namenjeni odpravi resnih gospodarskih ali socialnih težav, ki jih je povzročila uporaba sporazuma, povzročili neravnovesje med zadevnimi pravicami in obveznostmi iz sporazuma v skladu s členom 14a(3) in (5) sporazuma;
 - (c) naslednji ukrepi na podlagi sporazuma iz člena 3(1), točka (c), tega sklepa:
 - enostranski zaščitni ukrepi za zvišanje dajatev, ki se uporabljajo za vozila v primeru težav s čezalpskimi cestnimi prometnimi tokovi in podpovprečno stopnjo uporabe železniških zmogljivosti Unije, da bi železniški in kombinirani prevoz postal konkurenčnejši v primerjavi s cestnim prevozom, v skladu s členom 46 sporazuma,
 - sporazumni zaščitni ukrepi v primeru nastanka resnih motenj v čezalpskem pretoku prometa, ki posega v doseganje ciljev iz člena 30 sporazuma, v skladu s členom 47 sporazuma,
 - krizni ukrepi za normalizacijo in ohranitev čezalpskih prometnih tokov v primeru resnih motenj, ki jih povzroči višja sila, v skladu s členom 48 sporazuma;
 - (d) zaščitni ukrepi v primeru, da v povezavi z uporabo prilog 1, 2 in 3 k sporazumu iz člena 3(1), točka (e), tega sklepa uvoz kmetijskih proizvodov s poreklom iz Švice povzroči ali grozi, da bo povzročil resne motnje na skupnih kmetijskih trgih Unije v skladu s členom 10 sporazuma;
 - (e) začasni zaščitni ukrepi v primeru, da Švica ne izpolnjuje obveznosti iz prilog 7 do 10 k sporazumu iz člena 3(1), točka (e), tega sklepa, kar pomeni tveganje ogrožanja zdravja ljudi ali zmanjšanja učinkovitosti ukrepov za boj proti goljufijam v skladu s členom 26 Priloge 7, členom 16 Priloge 8, členom 9 Priloge 9 in členom 5 Priloge 10 k sporazumu;
 - (f) začasna prekinitev ali odpoved sodelovanja Švice v programih Unije v skladu s členom 19 sporazuma iz člena 3(1), točka (j), tega sklepa;

- (g) ukrepi, potrebni za zagotovitev celovitosti območja varnosti hrane v Uniji, kot je določeno v členu 15(3) protokola iz člena 3(1), točka (f), tega sklepa;
 - (h) začasna prekinitev sodelovanja Švice v agencijah, informacijskih sistemih in drugih navedenih dejavnostih Unije, do katerih ima Švica dostop v skladu s:
 - členom 13(2) vsakega od institucionalnih protokolov iz člena 3(1), točke (a) do (d), tega sklepa,
 - členom 9(2), členom 49(2) in členom 25(2) vsakega od sporazumov ter protokola iz člena 3(1), točke (f), (g) in (h), tega sklepa.
2. V primeru odločitev iz odstavka 1, točke (a) do (f), se Komisija pred sprejetjem odločitev posvetuje z Evropskim parlamentom in Svetom. Komisija lahko glede na nujnost zadeve določi rok, v katerem lahko Svet in Evropski parlament podata svoje mnenje.

Člen 6

1. Komisija sprejme ukrepe, potrebne za izvajanje sporazuma iz člena 3(1), točka (e), tega sklepa, kar zadeva:
- izvajanje tarifnih koncesij iz Priloge 2 in Priloge 3 k sporazumu ter spremembe in tehnične prilagoditve, potrebne zaradi sprememb kombinirane nomenklature in oznak TARIC,
 - izvajanje naslova III Priloge 7, člena 14 Priloge 8, Priloge 9, Priloge 10 ter členov 3, 13 in 15 Priloge 12 k sporazumu.
2. Komisija v prehodnem obdobju iz člena 32 protokola iz člena 3(1), točka (f), tega sklepa sprejme ukrepe, potrebne za izvajanje prilog 4 do 6 in Priloge 11 k sporazumu iz člena 3(1), točka (e), tega sklepa.

Člen 7

1. Členi 2 do 6 Sklepa 2002/309/ES, Euratom se razveljavijo.
2. Člen 3 Sklepa 2011/51/EU in člen 3 Sklepa 2011/738/EU se razveljavita.

Člen 8

Ta sklep začne veljati na dan sprejetja.

V Bruslju,

*Za Svet
predsednik*

OCENA FINANČNIH POSLEDIC IN DIGITALNIH RAZSEŽNOSTI
ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

**„PRIHODKI“ – ZA PREDLOGE, KI IMAJO POSLEDICE ZA PRIHODKOVNO
STRAN PRORAČUNA**

DEL I: PROGRAMI UNIJE

1. NASLOV PREDLOGA

Predlog sklepa Sveta o sklenitvi širšega svežnja sporazumov za utrditev, poglobitev in razširitev dvostranskih odnosov s Švicarsko konfederacijo.

2. PRORAČUNSKE VRSTICE

V delu I so podrobno opisane finančne posledice Sporazuma med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Švicarsko konfederacijo na drugi strani o sodelovanju Švicarske konfederacije v programih Unije (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o programih Unije). V delu II so podrobno opisane finančne posledice sporazumov v širšem svežnju, ki predvidevajo finančni prispevek Švice k različnim agencijam in informacijskim sistemom.

• **Obzorje Evropa**

Prihodkovna proračunska vrstica (poglavje/člen/postavka):

– 6 0 1 0 – Obzorje Evropa – Namenski prejemki

Znesek za zadevno leto, določen v proračunu:

Prihodki bodo dodeljeni naslednji odhodkovni vrstici (poglavje/člen/postavka):

- Celotni člen 01 01 01 (01 01 01 01, 01 01 01 02, 01 01 01 03, 01 01 01 11, 01 01 01 12, 01 01 01 13, 01 01 01 71, 01 01 01 72, 01 01 01 73, 01 01 01 74, 01 01 01 76)
- Celotni člen 01 02 01 (01 02 01 01, 01 02 01 02, 01 02 01 03)
- Celotni člen 01 02 02 (01 02 02 10, 01 02 02 11, 01 02 02 12, 01 02 02 20, 01 02 02 30, 01 02 02 31, 01 02 02 40, 01 02 02 41, 01 02 02 42, 01 02 02 43, 01 02 02 50, 01 02 02 51, 01 02 02 52, 01 02 02 53, 01 02 02 54, 01 02 02 60, 01 02 02 61, 01 02 02 70)
- Celotni člen 01 02 03 (01 02 03 01, 01 02 03 02, 01 02 03 03)
- Celotni člen 01 02 04 (01 02 04 01, 01 02 04 02)
- Člen 01 02 05
- Proračunska vrstica 20 XX – Upravni odhodki Evropske komisije.

- **Program Erasmus+**

Prihodkovna proračunska vrstica (poglavje/člen/postavka):

- 6 0 1 0 – Erasmus+ – Namenski prejemki

Znesek za zadevno leto, določen v proračunu:

Prihodki bodo dodeljeni naslednji odhodkovni vrstici (poglavje/člen/postavka):

- Celotni člen Erasmus+ (razdelek 2: 07.030101, 07.030102, 07.0302, 07.0303, 07.010201.xx, 07.010275)
- Erasmus+ (razdelek 6: 15.020102, 14.020150, 14.010175, 15.010175).
- Proračunska vrstica 20 XX – Upravni odhodki Evropske komisije

- **Program EU za zdravje**

Prihodkovna proračunska vrstica (poglavje/člen/postavka):

- Naslov 6: Prihodki, prispevki in povračila, povezani s politikami Unije, poglavje 6 1: Kohezija, odpornost in vrednote, člen 6 1 1: Okrevanje in odpornost ter postavka: 6 1 1 3 – Program EU za zdravje – Namenski prejemki

Prihodki bodo dodeljeni naslednjim odhodkovnim vrsticam:

Proračunska vrstica	Naslov
06 01 05 73 – podrazdelek 2b	Evropska izvajalska agencija za zdravje in digitalno tehnologijo – Prispevek iz programa EU za zdravje
06 01 05 01 – podrazdelek 2b	Odhodki za podporo za program EU za zdravje
06 06 01 – podrazdelek 2b	Program EU za zdravje
20 02 01 01 – razdelek 7	Pogodbeni uslužbenci
20 04 01 – razdelek 7	Informacijski sistemi

- **Digitalna Evropa**

Prihodkovna proračunska vrstica (poglavje/člen/postavka):

- 6 0 2 2 – Program za digitalno Evropo – Namenski prejemki

Znesek za zadevno leto, določen v proračunu: 19 296 000

Prihodki bodo dodeljeni naslednji odhodkovni vrstici (poglavje/člen/postavka):

02 01 30 01	Odhodki za podporo za program Digitalna Evropa
02 01 30 73	Evropska izvajalska agencija za zdravje in digitalno tehnologijo – Prispevek iz programa Digitalna Evropa
02 04 02 10	Program Digitalna Evropa – Visokozmogljivostno računalništvo
02 04 03 00	Program Digitalna Evropa – Umetna inteligenca
02 04 04 00	Program Digitalna Evropa – Znanja in spretnosti
02 04 05 01	Program Digitalna Evropa – Uvajanje
02 04 05 02	Program Digitalna Evropa – Uvajanje / Interoperabilnost
Proračunska vrstica 20.XX	Upravni odhodki Evropske komisije

3. FINANČNE POSLEDICE¹

- ☐ Predlog nima finančnih posledic.
- ☐ Predlog nima finančnih posledic za odhodke, ima pa finančne posledice za prihodke.
- ☒ Predlog ima finančne posledice za namenske prejemke.

Njihov učinek je naslednji:

• Obzorje Evropa

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Posledice za prihodke	XX mesecev od d. mmmmm yyyy (po potrebi)	Leto N (2025)
6 0 1 0	1 934,043	36 mesecev od 1. januarja 2025	636,724

Stanje po ukrepu			
Prihodkovna proračunska vrstica	2025	2026	2027

¹ Vsi podatki za leti 2026 in 2027, navedeni v tem oddelku, so okvirni in ustrezajo najnovejšim razpoložljivim ocenam.

6 0 1 0	636,724	640,836	656,483
---------	---------	---------	---------

Odhodkovna proračunska vrstica	2025	2026	2027
Členi 01 01 01; 01 02 01; 01 02 02; 01 02 03; 01 02 04; 01 02 05	621,194	622,171	631,234
20 XX	15,530	18,665	25,249

- Program Erasmus+**

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Posledice za prihodke	XX mesecev od d. mmmmm yyyy (po potrebi)	Leto N (2027)
6 0 1 0	181,1	12 mesecev od 1. januarja 2027	181,1

Prihodkovna proračunska vrstica	2027
6 0 1 0	181,1

Odhodkovna proračunska vrstica	2027
Členi: 07.030101, 07.030102, 07.0302, 07.0303, 07.010201, 07.010275	174,1
20 XX	7,0

- Program EU za zdravje**

v mio. EUR (na eno decimalno mesto natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Posledice za prihodke ²	24-mesečno obdobje z začetkom 1. januarja 2026	Leto N
Člen 6113	47,738 ³	1. januar 2026 ⁴	31. december 2027

Prihodkovna proračunska vrstica	2026 ⁵	2027
Člen 6113	23,869	23,869

v mio. EUR (na eno decimalno mesto natančno)

Odhodkovna proračunska vrstica	Naslov	Dodelitve za leto 2026
06 01 05 73	Evropska izvajalska agencija za zdravje in digitalno tehnologijo – Prispevek iz programa EU za zdravje	0,684
06 01 05 01	Odhodki za podporo za program EU za zdravje	0,292
06 06 01	Program EU za zdravje	22,425
20 02 01 01	Pogodbeni uslužbenci	0,234
20 04 01	Informacijski sistemi	0,234

• Digitalna Evropa

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Posledice za prihodke	XX mesecev od d. mmmmm yyyy (<i>po potrebi</i>)	Leto N (2025)
6 0 2 2	59,875	36 mesecev od 1. januarja 2025	19,296

² Znesek je ocenjen z uporabo formule oz. metode iz oddelka 4.

³ Skupni znesek se nekoliko razlikuje od skupnega zneska v spodnji preglednici zaradi zaokroževanja letnih zneskov na eno decimalno mesto natančno.

⁴ Švica sodeluje v programu EU za zdravje od 1. januarja leta po začetku veljavnosti Sporazuma med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o zdravju do konca izvajanja programa EU za zdravje ali do konca večletnega finančnega okvira 2021–2027, pri čemer se upošteva krajše obdobje.

⁵ Znesek temelji na sredstvih za pripravljenost na krize, načrtovanih v delovnem programu EU za zdravje za leto 2024.

Stanje po ukrepu			
Prihodkovna proračunska vrstica	2025	2026	2027
6 0 2 2	19,296	18,793	21,786

Odhodkovna proračunska vrstica	2025	2026	2027
Členi	18,826	18,245	20,948
02 01 30			
02 04 02			
02 04 03			
02 04 04			
02 04 05			
20 XX	0,470	0,548	0,838

4. UKREPI PROTI GOLJUFIJAM

Člen 325 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) določa, da Komisija preprečuje goljufije in vsa druga nezakonita dejanja, ki škodijo finančnim interesom Unije. Preprečevanje in odkrivanje goljufij je zato splošna obveznost vseh služb Komisije v okviru njihovih vsakodnevnih dejavnosti v zvezi z uporabo virov.

Kakršne koli goljufije ali nepravilnosti v zvezi s sredstvi Unije imajo posebno negativne posledice za ugled Komisije in izvajanje politik Unije. Sedanja strategija Komisije za boj proti goljufijam (CAFS) (COM(2019) 196 final) je bila sprejeta 29. aprila 2019 in je nadomestila strategijo iz leta 2011. V tem dokumentu o politiki so določene prednostne naloge Komisije na področju boja proti goljufijam ob upoštevanju večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027. Glavna cilja strategije iz leta 2019 sta (1) „[n]adalje izboljšati razumevanje vzorcev goljufij, profilov goljufov in sistemskih ranljivosti v zvezi z goljufijami, ki škodijo proračunu EU“ (zbiranje in analiza podatkov), ter (2) „[o]ptimizirati usklajevanje, sodelovanje in poteke dela za boj proti goljufijam, zlasti med službami Komisije in izvajalskimi agencijami“ (usklajevanje, sodelovanje in postopki). Strategijo spremlja akcijski načrt, ki je bil revidiran julija 2023 in katerega namen je, kot je bil namen njegovega predhodnika, okrepiti vse dele cikla boja proti goljufijam: preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in odpravljanje.

Vodilna načela in ciljni standardi strategije Komisije za boj proti goljufijam iz leta 2019 so:

- ničelna toleranca do goljufij,
- boj proti goljufijam kot sestavni del notranje kontrole,

- stroškovna učinkovitost kontrol,
- poklicna integriteta in usposobljenost osebja Unije,
- preglednost porabe sredstev Unije,
- preprečevanje goljufij, zlasti zaščita programov porabe pred goljufijami,
- učinkovite preiskovalne zmogljivosti in hitra izmenjava informacij,
- hitra odprava (vključno z izterjavo sredstev, pridobljenih s poneverbo, in sodnimi/upravnimi sankcijami),
- dobro sodelovanje med notranjimi in zunanjimi akterji, zlasti med Unijo in odgovornimi nacionalnimi organi ter med službami vseh zadevnih institucij in organov Unije,
- učinkovito notranje in zunanje komuniciranje o boju proti goljufijam.

Členi 11 do 14 Sporazuma o programih Unije vsebujejo podrobne določbe o dobrem finančnem poslovanju, ki vključujejo tudi ukrepe za boj proti goljufijam. Te ukrepe je treba uporabljati horizontalno, da se zagotovi zaščita finančnih interesov Unije v vseh programih ali dejavnostih Unije, zajetih v morebitnih prihodnjih protokolih, ki jih lahko sprejme Skupni odbor na podlagi Sporazuma o programih Unije za pridružitve Švicarske konfederacije številnim programom ali dejavnostim Unije. Uporabljajo se tudi za protokole, saj so protokoli in priloge njihov sestavni del.

Zlasti člena 11 in 12 Sporazuma določata potrebne podrobnosti in postopke ter omogočata brezhibno izvajanje nalog s strani organov, da se zavarujejo finančni interesi Unije (Evropska komisija ali druge osebe, ki jih pooblasti Evropska komisija, vključno z Evropskim uradom za boj proti goljufijam (OLAF), Evropskim računskim sodiščem in Evropskim javnim tožilstvom (EJT)). Načelo med celotnim izvajanjem programov ali dejavnosti, zajetih s protokoli k Sporazumu o programih Unije, ostaja enako: finančne interese Unije je treba zaščititi s sorazmernimi ukrepi, vključno z ukrepi v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem, odpravljanjem in preiskovanjem nepravilnosti, tudi goljufij, z izterjavo izgubljenih, neupravičeno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi z naložitvijo upravnih sankcij.

V skladu s finančno uredbo mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije, Komisiji, uradu OLAF in Računskemu sodišču podeliti potrebne pravice in dostop ter zagotoviti, da vse tretje osebe, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije, podelijo enakovredne pravice. Kot je izrecno določeno v členu 11(4) Sporazuma o programih Unije, se lahko pregledi in revizije izvajajo tudi po začasni prekinitvi uporabe protokola, prenehanju uporabe ali odpovedi Sporazuma o programih Unije.

Sporazum o programih Unije zagotavlja možnost, da urad OLAF na ozemlju Švicarske konfederacije izvaja upravne preiskave, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, švicarskih subjektov, ki so pogodbene stranke ustreznega sporazuma o financiranju, ali tretjih oseb, ki so švicarski subjekti, ki izvajajo sporazum o financiranju na podlagi pogodbe, in sicer v skladu z zadevnim sporazumom o financiranju in drugo veljavno pogodbo ter v obsegu, določenem v njej. Evropska komisija in urad OLAF pri izvajanju svojih nalog na ozemlju Švicarske konfederacije delujeta v skladu s švicarskim pravom.

Preglede in revizije lahko izvajajo uradniki Unije, zlasti uradniki Evropske komisije in Evropskega računskega sodišča, ali druge osebe, ki jih pooblasti Evropska komisija. Evropska

komisija ali druge osebe, ki jih pooblasti Evropska komisija, pri izvajanju svojih nalog na ozemlju Švicarske konfederacije delujejo v skladu s švicarskim pravom.

Švicarski organi v skladu z veljavnimi instrumenti mednarodnega sodelovanja sodelujejo z organi Unije ali držav članic, pristojnimi za preiskovanje in pregon kaznivih dejanj, ki škodijo finančnim interesom Unije, vključno z vložitvijo obtožnice zoper domnevne storilce in sotorilce navedenih kaznivih dejanj. Zahteve, predložene v skladu z veljavnimi instrumenti mednarodnega sodelovanja, lahko po potrebi vključujejo zahteve EJT v zvezi s preiskavami ali pregonom. To omogoča sodelovanje z EJT, kot je določeno v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava.

Poleg tega Sporazum o programih Unije določa učinkovite mehanizme za zagotavljanje izvrševanja sklepov Komisije na ozemlju Švicarske konfederacije.

5. DRUGE OPOMBE

Metoda za izračun finančnega prispevka Švicarske konfederacije v programih Unije je opredeljena v členu 7 o finančnih pogojih ob dopolnitvi iz členov 8 in 9 Sporazuma ter v Prilogi I o določbah o finančnem izvajanju k Sporazumu.

Kar zadeva program EU za zdravje, ocenjena porazdelitev prispevka pridružene države v različne proračunske vrstice programa temelji na sorazmernem deležu vsake proračunske vrstice v proračunu programa v proračunu Unije (odobritve C1, ki temeljijo na finančnem načrtovanju za obdobje 2021–2027, vključno z ocenjenim povečanjem iz glob – člen 5 večletnega finančnega okvira). Okvirni znesek prispevka pridružene države bo namenjen tudi kritju decentraliziranih upravnih odhodkov (zunanje osebje/drugi odhodki za upravljanje).

DEL II:
AGENCIJA EVROPSKE UNIJE ZA VESOLJSKI PROGRAM

1. NASLOV PREDLOGA

Predlog sklepa Sveta o podpisu širšega svežnja sporazumov za utrditev, poglobitev in razširitev dvostranskih odnosov s Švicarsko konfederacijo.

2. PRORAČUNSKE VRSTICE

V delu II so podrobno opisane finančne posledice Sporazuma med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o pogojih za sodelovanje Švicarske konfederacije v Agenciji Evropske unije za vesoljski program (v nadaljnjem besedilu: Sporazum). V delu I so podrobno opisane finančne posledice Sporazuma med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Švicarsko konfederacijo na drugi strani o sodelovanju Švicarske konfederacije v programih Unije. V delu III so podrobno opisane finančne posledice drugih sporazumov v širšem svežnju, ki predvidevajo finančni prispevek Švice k različnim agencijam in informacijskim sistemom.

Prihodkovna proračunska vrstica (poglavje/člen/postavka):

- Člen 04 10 01 – Agencija Evropske unije za vesoljski program (EUSPA) – Zunanji namenski prejemki

Prihodki bodo dodeljeni naslednji odhodkovni vrstici (poglavje/člen/postavka):

- Člen 04 10 01 – Agencija Evropske unije za vesoljski program (EUSPA) – Izglasovani proračun.

3. FINANČNE POSLEDICE⁶

- ☐ Predlog nima finančnih posledic.
- ☐ Predlog nima finančnih posledic za odhodke, ima pa finančne posledice za prihodke.
- ☒ Predlog ima finančne posledice za namenske prejemke.

⁶ Vsi podatki za leti 2026 in 2027, navedeni v tem oddelku, so okvirni in ustrezajo najnovejšim razpoložljivim ocenam.

Njihov učinek je naslednji:

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Posledice prihodke	za XX mesecev od d. mmmmm yyyy (po potrebi)	Leto N (2026)
04 10 01	4 098 115	24 mesecev od 1. januarja 2026	4 098 115

Prihodkovna proračunska vrstica	2026	2027
04 10 01	4 098 115	4 185 977

Odhodkovna proračunska vrstica	2026	2027
04 10 01	4 098 115	4 185 977

4. UKREPI PROTI GOLJUFIJAM

Člen 325 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) določa, da Komisija preprečuje goljufije in vsa druga nezakonita dejanja, ki škodijo finančnim interesom Unije. Preprečevanje in odkrivanje goljufij je zato splošna obveznost vseh služb Komisije v okviru njihovih vsakodnevnih dejavnosti v zvezi z uporabo virov.

Kakršne koli goljufije ali nepravilnosti v zvezi s sredstvi Unije imajo posebno negativne posledice za ugled Komisije in izvajanje politik Unije. Sedanja strategija Komisije za boj proti goljufijam (CAFS) (COM(2019) 196) je bila sprejeta 29. aprila 2019 in je nadomestila strategijo iz leta 2011. V tem dokumentu o politiki so določene prednostne naloge Komisije na področju boja proti goljufijam ob upoštevanju večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027. Glavna cilja strategije iz leta 2019 sta (1) „[n]adalje izboljšati razumevanje vzorcev goljufij, profilov goljufov in sistemskih ranljivosti v zvezi z goljufijami, ki škodijo proračunu EU“ (zbiranje in analiza podatkov), ter (2) „[o]ptimizirati usklajevanje, sodelovanje in poteke dela za boj proti goljufijam, zlasti med službami Komisije in izvajalskimi agencijami“ (usklajevanje, sodelovanje in postopki). Strategijo spremlja akcijski načrt, ki je bil revidiran julija 2023 in katerega namen je, kot je bil namen njegovega predhodnika, okrepiti vse dele cikla boja proti goljufijam: preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in odpravljanje.

Vodilna načela in ciljni standardi strategije Komisije za boj proti goljufijam iz leta 2019 so:

- ničelna toleranca do goljufij,
- boj proti goljufijam kot sestavni del notranje kontrole,
- stroškovna učinkovitost kontrol,

- poklicna integriteta in usposobljenost osebja Unije,
- preglednost porabe sredstev Unije,
- preprečevanje goljufij, zlasti zaščita programov porabe pred goljufijami,
- učinkovite preiskovalne zmogljivosti in hitra izmenjava informacij,
- hitra odprava (vključno z izterjavo sredstev, pridobljenih s poneverbo, in sodnimi/upravnimi sankcijami),
- dobro sodelovanje med notranjimi in zunanjimi akterji, zlasti med Unijo in odgovornimi nacionalnimi organi ter med službami vseh zadevnih institucij in organov Unije,
- učinkovito notranje in zunanje komuniciranje o boju proti goljufijam.

Člen 11 Sporazuma o Agenciji za vesoljski program in Priloga III k Sporazumu o sodelovanju Švice v EUSPA vsebujeta podrobne določbe o finančnih vidikih glede švicarskih udeležencev v dejavnostih Agencije za vesoljski program, ki vključujejo tudi ukrepe za boj proti goljufijam. Priloga III vsebuje potrebne podrobnosti in postopke ter omogoča, da organi brezhibno izvajajo naloge za zaščito finančnih interesov Unije (Evropska komisija ali druge osebe, ki jih pooblasti Evropska komisija, vključno z Evropskim uradom za boj proti goljufijam (OLAF) in Evropskim računskim sodiščem). Finančne interese Unije je treba zaščititi s sorazmernimi ukrepi, vključno z ukrepi v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem, odpravljanjem in preiskovanjem nepravilnosti, tudi goljufij, z izterjavo izgubljenih, neupravičeno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi z naložitvijo upravnih sankcij.

V skladu s finančno uredbo mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije, Komisiji, uradu OLAF in Računskemu sodišču podeliti potrebne pravice in dostop ter zagotoviti, da vse tretje osebe, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije, podelijo enakovredne pravice. Kot je izrecno določeno v členu 11(4) Sporazuma o Agenciji za vesoljski program, se lahko pregledi in revizije izvajajo tudi po začasni prekinitvi uporabe protokola, prenehanju uporabe ali odpovedi Sporazuma.

Sporazum o Agenciji za vesoljski program zagotavlja možnost, da urad OLAF na ozemlju Švicarske konfederacije izvaja upravne preiskave, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, švicarskih subjektov, ki so pogodbene stranke ustreznega sporazuma o financiranju, ali tretjih oseb, ki so švicarski subjekti, ki izvajajo sporazum o financiranju na podlagi pogodbe, in sicer v skladu z zadevnim sporazumom o financiranju in drugo veljavno pogodbo ter v obsegu, določenem v njej. Evropska komisija in urad OLAF pri izvajanju svojih nalog na ozemlju Švicarske konfederacije delujeta v skladu s švicarskim pravom.

Preglede in revizije lahko izvajajo uradniki Unije, zlasti uradniki Evropske komisije in Evropskega računskega sodišča, ali druge osebe, ki jih pooblasti Evropska komisija. Evropska komisija ali druge osebe, ki jih pooblasti Evropska komisija, pri izvajanju svojih nalog na ozemlju Švicarske konfederacije delujejo v skladu s švicarskim pravom.

Švicarski organi v skladu z veljavnimi instrumenti mednarodnega sodelovanja sodelujejo z organi Unije ali držav članic, pristojnimi za preiskovanje in pregon kaznivih dejanj, ki škodijo finančnim interesom Unije, vključno z vložitvijo obtožnice zoper domnevne storilce in sotorilce navedenih kaznivih dejanj. Zahteve, predložene v skladu z veljavnimi instrumenti mednarodnega sodelovanja, lahko po potrebi vključujejo zahteve EJT v zvezi s preiskavami ali pregonom. To omogoča sodelovanje z EJT, kot je določeno v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava.

Poleg tega Sporazum o Agenciji za vesoljski program določa učinkovit mehanizem za zagotavljanje izvrševanja sklepov Komisije na ozemlju Švicarske konfederacije.

5. DRUGE OPOMBE

Letni finančni prispevek Švice k financiranju EUSPA bo v obliki vsote operativnega prispevka na eni strani in pristojbine za sodelovanje na drugi strani, kot je opredeljeno v členu 4 Sporazuma o Agenciji za vesoljski program in Prilogi I k navedenemu sporazumu.

Operativni prispevek bo temeljil na razdelitvenem ključu za prispevke, opredeljenem kot razmerje med bruto domačim proizvodom (BDP) Švice po tržnih cenah in BDP Unije po tržnih cenah. Bruto domača proizvoda, ki se uporabita, bosta zadnja razpoložljiva z dne 1. januarja leta, v katerem bo opravljeno letno plačilo, kakor določi Statistični urad Evropske unije (Eurostat), ob ustreznem upoštevanju Sporazuma o sodelovanju na področju statistike⁷. Če se ta sporazum preneha uporabljati, se BDP Švice določi na podlagi podatkov Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD).

Operativni prispevek se bo izračunal z uporabo razdelitvenega ključa za prispevke v izglasovanem letnem proračunu Unije, vpisanem v ustrezne subvencijske vrstice proračuna Unije za zadevno leto. Vsi referenčni zneski bodo temeljili na odobritvah za prevzem obveznosti.

Letna pristojbina za sodelovanje je odstotek letnega operativnega prispevka. Letna pristojbina za sodelovanje znaša:

- v letu 2026: 2 %
- v letu 2027: 3 %
- v letu 2028 in naslednjih letih: 4 %.

Vsi finančni prispevki Švice ali plačila s strani Unije in izračun dolgovanih zneskov ali zneskov, ki jih je treba prejeti, bodo izvršeni v eurih.

Evropska komisija Švici izda zahteve za plačilo sredstev, ki ustrezajo prispevku Švice. Švica plača znesek, naveden v zahtevku za plačilo sredstev, najpozneje 45 dni po prejemu zahtevka za plačilo sredstev.

Švica za vsako zamudo pri plačilu finančnega prispevka plača zamudne obresti na neporavnani znesek od datuma zapadlosti. Za zneske terjatev, ki niso plačani do datuma zapadlosti, velja obrestna mera, ki jo Evropska centralna banka uporablja v svojih operacijah glavnega refinanciranja, kot je objavljena v seriji C *Uradnega lista Evropske unije* in ki velja na prvi koledarski dan meseca, v katerem znesek zapade v plačilo, ali 0 %, katera koli je višja, povečana za 3,5 odstotne točke.

DEL III:

DRUGE AGENCIJE IN INFORMACIJSKI SISTEMI

⁷ Sporazum med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o sodelovanju na področju statistike (UL L 90, 28.3.2006, str. 2).

1. NASLOV PREDLOGA

Predlog sklepa Sveta o sklenitvi širšega svežnja sporazumov za utrditev, poglobitev in razširitev dvostranskih odnosov s Švicarsko konfederacijo.

2. PRORAČUNSKE VRSTICE

V delu III so podrobno opisane finančne posledice sporazumov v širšem svežnju, ki predvidevajo finančni prispevek Švice k različnim agencijam in informacijskim sistemom, razen Sporazuma med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o pogojih za sodelovanje Švicarske konfederacije v Agenciji Evropske unije za vesoljski program. Finančne posledice slednjega sporazuma in tudi Sporazuma med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Švicarsko konfederacijo na drugi strani o sodelovanju Švice v programih Unije so podrobno opisane v delih I in II ocene finančnih posledic zakonodajnega predloga.

V skladu s sporazumi na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica, bo Švica z začetkom veljavnosti Sporazuma o zdravju in Sporazuma o Agenciji za vesoljski program finančno prispevala v proračun Unije za upravljanje in delovanje agencij in organov, informacijskih sistemov in drugih dejavnosti, do katerih ima dostop na podlagi navedenih sporazumov. Pogajanja so potekala o sklopu standardnih načinov financiranja, ki so bili vključeni v posebne sporazume. Ti se ne nanašajo na sporazume o sodelovanju Švice v Agenciji Evropske unije za vesoljski program oziroma v programih Unije.

Podroben opis finančnih načinov je vključen v oddelek 5 tega dokumenta.

Informacijski sistemi, do katerih bo Švica pridobila dostop in h katerim bo morala finančno prispevati v skladu z dogovorjenimi načini financiranja, so:

- evropska mreža služb za zaposlovanje (EURES), vzpostavljena z Uredbo (EU) 2016/589,
- elektronska izmenjava informacij o socialni varnosti (EESSI), vzpostavljena z Uredbo (ES) št. 883/2004 in Uredbo (ES) št. 987/2009,
- moduli informacijskega sistema za notranji trg (IMI), vzpostavljenega z Uredbo (EU) št. 1024/2012, v zvezi z napotitvijo delavcev, storitvami, poklicnimi kvalifikacijami, evropsko poklicno izkaznico, reguliranimi poklici in enotnim digitalnim vstopnim mestom,
- informacijski sistem EudraGMDP o zakoniku Skupnosti o zdravilih za uporabo v humani medicini, vzpostavljen z Direktivo 2004/27/ES,
- portal EUROPHYT, vzpostavljen z Direktivo Komisije 94/3/ES z dne 21. januarja 1994,
- sistem hitrega obveščanja za živila in krmo (RASFF), vzpostavljen z Uredbo (ES) št. 178/2002,
- platforma za sanitarno in fitosanitarno certificiranje (TRACES), vzpostavljena z Uredbo (EU) 2017/625,
- informacijski sistem za bolezni živali (ADIS), vzpostavljen z Izvedbeno uredbo (EU) 2020/2002,
- podatkovna zbirka Unije, vzpostavljena z Direktivo (EU) 2018/2001 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov.

Agencije, do katerih bo Švica pridobila dostop in h katerim bo morala finančno prispevati v skladu z dogovorjenimi načini financiranja, so:

- Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni (ECDC), ustanovljen z Uredbo (ES) št. 851/2004,
- Evropska agencija za varnost hrane (EFSA), ustanovljena z Uredbo (ES) št. 178/2002,
- Agencija Evropske unije za sodelovanje energetske regulatorjev (ACER), ustanovljena z Uredbo (EU) 2019/942.

Če trenutno obstajajo alternativni viri financiranja, bodo ti ohranjeni. Če bi se te razmere med trajanjem sporazumov spremenile, bi se morali uporabljati standardni načini financiranja. Gre za naslednje informacijske sisteme in agencije:

- sistem TACHOnet, vzpostavljen z Uredbo (EU) št. 165/2014 in Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2016/68,
- sistem zgodnjega obveščanja in odzivanja, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2022/2371,
- Agencija Evropske unije za varnost v letalstvu (EASA), ustanovljena z Uredbo (EU) 2018/1139,
- vzajemni informacijski sistem o socialni varnosti.

Da bi se upoštevalo, da Švica ne bo imela dostopa do dejavnosti Agencije za sodelovanje energetske regulatorjev (ACER), ki ne spadajo na področje uporabe sporazuma o električni energiji, se bo njen letni operativni prispevek ACER izračunal na podlagi letnega referenčnega zneska, ki ustreza 85 % zneska letnega izglasovanega proračuna Unije, vpisanega v ustrezne subvencijske vrstice proračuna Unije.

V okviru sedanjega večletnega finančnega okvira (2021–2027) ne bo od Švice potreben noben prispevek za financiranje sistema za zgodnje obveščanje in odzivanje v skladu z navedenimi načini financiranja. Namesto tega se bo njegov prispevek kril s prispevki za financiranje ECDC in programa EU za zdravje, saj sta to dva vira financiranja sistema za zgodnje obveščanje in odzivanje v okviru sedanjega večletnega finančnega okvira.

Natančnega vpliva prispevkov Švice na proračun v času priprave tega dokumenta ni mogoče določiti, saj bo Švica začela prispevati šele po začetku veljavnosti zadevnih sporazumov, začetek njihove veljavnosti pa je odvisen od izpolnjevanja nekaterih ustavnih obveznosti s strani Švice. Ta proces lahko traja več let, kar lahko pomeni, da sporazumi ne bodo začeli veljati v sedanjem večletnem finančnem okviru.

Ker bodo dogovorjene finančne ureditve ustvarile ponavljajoči se tok prihodkov za proračun Unije, standardne določbe pa bodo zagotovile model za prispevke Švice k upravljanju in delovanju katere koli dodatne agencije ali informacijskega sistema, do katerega bo Švica v prihodnosti pridobila dostop, je kljub temu pomembno ponazoriti, kako bi lahko načini financiranja vplivali na proračun. Pri navedenih zneskih se za proračun za leto 2024 uporabljajo načini financiranja, ki so bili uporabljeni kot podlaga med pogajanja o ureditvah financiranja in načinih plačila.

• **Informacijski sistemi**

Evropska mreža služb za zaposlovanje (EURES)

Prihodkovna proračunska vrstica (poglavje/člen/postavka):

- R 6 1 2 0 – Evropski socialni sklad plus – Namenski prejemki

Prihodki bodo dodeljeni naslednjim odhodkovnim vrsticam (poglavje/člen/postavka):

Člen 07 02 04 – ESS+ – Sklop za zaposlovanje in socialne inovacije (EaSI) in

- člen 07 10 09 – Evropski organ za delo (ELA): odhodki, povezani s platformo EURES

Elektronska izmenjava informacij o socialni varnosti (EESSI)

Prihodkovna proračunska vrstica (poglavje/člen/postavka):

- 6 1 2 0 – Evropski socialni sklad plus – Namenski prejemki
- R 6 6 3 0 – Pilotni projekti, pripravljalni ukrepi, pooblastila in drugi ukrepi

Prihodki bodo dodeljeni naslednjim odhodkovnim vrsticam (poglavje/člen/postavka):

- člen 07 02 04– ESS+ – Sklop za zaposlovanje in socialne inovacije (EaSI);
- postavka 07 20 03 01 – Prosti pretok delavcev, koordinacija sistemov socialne varnosti in ukrepi, ki se nanašajo na migrante, vključno z migranti iz tretjih držav.

Informacijski sistem za notranji trg (IMI)

Prihodkovna proračunska vrstica (poglavje/člen/postavka):

- 6 00 03 00 – Program za enotni trg – Namenski prejemki

Prihodki bodo dodeljeni naslednji odhodkovni vrstici (poglavje/člen/postavka):

- postavka 03 01 01 01 – Odhodki za podporo programu za enotni trg (03 01 01 01 02)

EudraGMDP

Prihodkovna proračunska vrstica (poglavje/člen/postavka):

- 6 6 2

Prihodki bodo dodeljeni naslednji odhodkovni vrstici (poglavje/člen/postavka):

- 6 10 03 01 – Prispevek Unije Evropski agenciji za zdravila (EMA)

EUROPHYT, iRASFF, TRACES, ADIS

Prihodkovna proračunska vrstica (poglavje/člen/postavka):

- 60 30

Prihodki bodo dodeljeni naslednji odhodkovni vrstici (poglavje/člen/postavka):

- Člen 03 02 06 – Prispevanje k visoki ravni zdravja in dobrobiti ljudi, živali in rastlin

Podatkovna zbirka Unije, vzpostavljena z Direktivo (EU) 2018/2001

Prihodkovna proračunska vrstica (poglavje/člen/postavka):

- 6 06 08 – Drugi prispevki in vračila – Namenski prejemki

Prihodki bodo dodeljeni naslednji odhodkovni vrstici (poglavje/člen/postavka):

- 02 20 04 02 – Podporne dejavnosti na področju evropske energetske politike in notranjega energetskega trga

• **Agencije**

Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni (ECDC) in Evropska agencija za varnost hrane (EFSA)

Prihodkovna proračunska vrstica (poglavje/člen/postavka):

- 6 6 2

Prihodki bodo dodeljeni naslednji odhodkovni vrstici (poglavje/člen/postavka):

- Člen 06 10 01 – Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni

- Člen 06 10 02 – Evropska agencija za varnost hrane

Agencija Evropske unije za sodelovanje energetske regulatorjev (ACER)

Prihodkovna proračunska vrstica (poglavje/člen/postavka):

- 6 06 08 – Decentralizirane agencije – Namenski prejemki

Prihodki bodo dodeljeni naslednji odhodkovni vrstici (poglavje/člen/postavka):

- Člen 02 10 06 – Agencija Evropske unije za sodelovanje energetske regulatorjev (ACER)

3. FINANČNE POSLEDICE

- ☐ Predlog nima finančnih posledic.
- ☐ Predlog nima finančnih posledic za odhodke, ima pa finančne posledice za prihodke.
- ☒ Predlog ima finančne posledice za namenske prejemke.

Njihov učinek je naslednji:

- Informacijski sistemi**

Evropska mreža služb za zaposlovanje (EURES)

Prihodkovna proračunska vrstica	Posledice za letne prihodke (Ocena 2024)
R 6 1 2 0	999 897

Stanje po ukrepu	
Prihodkovna proračunska vrstica	Ocenjeni letni prihodki
R 6 1 2 0	999 897
Odhodkovna proračunska vrstica	Ocenjeni letni odhodki
07 02 04	999 897
07 10 09	

Elektronska izmenjava informacij o socialni varnosti (EESSI)

Prihodkovne proračunske vrstice	Posledice za letne prihodke (Ocena 2024)
R 6 1 2 0	227 136
R 6 6 3 0	

Stanje po ukrepu	
Prihodkovna proračunska vrstica	Ocenjeni letni prihodki
R 6 1 2 0	227 136
R 6 6 3 0	
Odhodkovna proračunska vrstica	Ocenjeni letni odhodki
07 02 04	227 136
07 20 03 01	

Informacijski sistem za notranji trg (IMI)

Prihodkovna proračunska vrstica	Posledice za letne prihodke (Ocena 2024)
6 00 03 00	96 346

Stanje po ukrepu	
Prihodkovna proračunska vrstica	Ocenjeni letni prihodki
6 00 03 00	96 346
Odhodkovna proračunska vrstica	Ocenjeni letni odhodki
Postavka 03 01 01 01 (03 01 01 01 02)	96 346

EudraGMDP

Prihodkovna proračunska vrstica	Posledice za letne prihodke (Ocena 2024)
6 6 2	6 525

Stanje po ukrepu	
Prihodkovna proračunska vrstica	Ocenjeni letni prihodki
6 6 2	6 525
Odhodkovna proračunska vrstica	Ocenjeni letni odhodki
6 10 03 01	6 525

EUROPHYT, iRASFF, TRACES, ADIS

Prihodkovna proračunska vrstica	Posledice za letne prihodke (Ocena 2024)
6 0 3 0	727 804

Stanje po ukrepu	
Prihodkovna proračunska vrstica	Ocenjeni letni prihodki
6 0 3 0	727 804
Odhodkovna proračunska vrstica	Ocenjeni letni odhodki
Člen 03 02 06	727 804

Podatkovna zbirka Unije, vzpostavljena z Direktivo (EU) 2018/2001

Prihodkovna proračunska vrstica	Posledice za letne prihodke (Ocena 2024)
6 06 08	875 000

Stanje po ukrepu	
Prihodkovna proračunska vrstica	Ocenjeni letni prihodki
6 06 08	875 000
Odhodkovna proračunska vrstica	Ocenjeni letni odhodki
02 20 04 02	875 000

- **Agencije**

Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni (ECDC)

Prihodkovna proračunska vrstica	Posledice za letne prihodke (Ocena 2024)
6 6 2	3 670 862

Stanje po ukrepu	
Prihodkovna proračunska vrstica	Ocenjeni letni prihodki
6 6 2	3 670 862
Odhodkovna proračunska vrstica	Ocenjeni letni odhodki
Člen 06 10 01	3 670 862

Evropska agencija za varnost hrane (EFSA)

Prihodkovna proračunska vrstica	Posledice za letne prihodke (Ocena 2024)
6 6 2	7 755 340

Stanje po ukrepu	
Prihodkovna proračunska vrstica	Ocenjeni letni prihodki
6 6 2	7 755 340
Odhodkovna proračunska vrstica	Ocenjeni letni odhodki
Člen 06 10 02	7 755 340

Prihodkovna proračunska vrstica	Posledice za letne prihodke (Ocena 2024)
06 06 08	981 805

Stanje po ukrepu	
Prihodkovna proračunska vrstica	Ocenjeni letni prihodki
6 06 08	981 805
Odhodkovna proračunska vrstica	Ocenjeni letni odhodki
02 10 06	981 805

4. UKREPI PROTI GOLJUFIJAM

Člen 325 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) določa, da Komisija preprečuje goljufije in vsa druga nezakonita dejanja, ki škodijo finančnim interesom Unije. Preprečevanje in odkrivanje goljufij je zato splošna obveznost vseh služb Komisije v okviru njihovih vsakodnevnih dejavnosti v zvezi z uporabo virov.

Kakršne koli goljufije ali nepravilnosti v zvezi s sredstvi Unije imajo posebno negativne posledice za ugled Komisije in izvajanje politik Unije. Sedanja strategija Komisije za boj proti goljufijam (CAFS) (COM(2019) 196 final) je bila sprejeta 29. aprila 2019 in je nadomestila strategijo iz leta 2011. V tem dokumentu o politiki so določene prednostne naloge Komisije na področju boja proti goljufijam ob upoštevanju večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027. Glavna cilja strategije iz leta 2019 sta (1) „[n]adalje izboljšati razumevanje vzorcev goljufij, profilov goljufov in sistemskih ranljivosti v zvezi z goljufijami, ki škodijo proračunu EU“ (zbiranje in analiza podatkov), ter (2) „[o]ptimizirati usklajevanje, sodelovanje in poteke dela za boj proti goljufijam, zlasti med službami Komisije in izvajalskimi agencijami“ (usklajevanje, sodelovanje in postopki). Strategijo spremlja akcijski načrt, ki je bil revidiran julija 2023 in katerega namen je, kot je bil namen njegovega predhodnika, okrepiti vse dele cikla boja proti goljufijam: preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in odpravljanje.

Vodilna načela in ciljni standardi strategije Komisije za boj proti goljufijam iz leta 2019 so:

- ničelna toleranca do goljufij,
- boj proti goljufijam kot sestavni del notranje kontrole,
- stroškovna učinkovitost kontrol,
- poklicna integriteta in usposobljenost osebja Unije,
- preglednost porabe sredstev Unije,

⁸ Na podlagi letnega referenčnega zneska, ki ustreza 85 % zneska letnega izglasovanega proračuna Unije, vpisanega v ustrezne subvencijske vrstice proračuna EU.

- preprečevanje goljufij, zlasti zaščita programov porabe pred goljufijami,
- učinkovite preiskovalne zmogljivosti in hitra izmenjava informacij,
- hitra odprava (vključno z izterjavo sredstev, pridobljenih s poneverbo, in sodnimi/upravnimi sankcijami),
- dobro sodelovanje med notranjimi in zunanjimi akterji, zlasti med Unijo in odgovornimi nacionalnimi organi ter med službami vseh zadevnih institucij in organov Unije,
- učinkovito notranje in zunanje komuniciranje o boju proti goljufijam.

5. DRUGE OPOMBE

Letni finančni prispevek Švice k financiranju informacijskih sistemov in agencij bo v obliki vsote operativnega prispevka na eni strani in pristojbine za sodelovanje na drugi strani.

Operativni prispevek bo temeljil na razdelitvenem ključu za prispevke, opredeljenem kot razmerje med bruto domačim proizvodom (BDP) Švice po tržnih cenah in BDP Unije po tržnih cenah. Bruto domača proizvoda, ki se uporabita, bosta zadnja razpoložljiva z dne 1. januarja leta, v katerem bo opravljeno letno plačilo, kakor določi Statistični urad Evropske unije (Eurostat), ob ustreznem upoštevanju Sporazuma o sodelovanju na področju statistike⁹. Če se ta sporazum preneha uporabljati, se BDP Švice določi na podlagi podatkov Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD).

Operativni prispevek za agencije se bo izračunal z uporabo razdelitvenega ključa za prispevke v izglasovanem letnem proračunu Unije, vpisanem v ustrezne subvencijske vrstice proračuna Unije za zadevno leto. Operativni prispevek za informacijske sisteme in druge dejavnosti se bo izračunal z uporabo razdelitvenega ključa za prispevke za zadevni proračun za zadevno leto, kot je določen v dokumentih za izvrševanje proračuna (kot so delovni programi ali pogodbe). Vsi referenčni zneski bodo temeljili na odobritvah za prevzem obveznosti.

Letna pristojbina za sodelovanje znaša 4 % letnega operativnega prispevka.

Vsi finančni prispevki Švice ali plačila s strani Unije in izračun dolgovanih zneskov ali zneskov, ki jih je treba prejeti, bodo izvršeni v eurih.

Evropska komisija bo Švici najpozneje 16. aprila proračunskega leta sporočila naslednje informacije v zvezi s sodelovanjem Švice:

- zneske odobritev za prevzem obveznosti letnega proračuna Unije, vpisane v ustrezne subvencijske vrstice proračuna Unije za zadevno leto za vsako agencijo, in zneske odobritev za prevzem obveznosti v zvezi z izglasovanim proračunom Unije za zadevno leto za zadevni proračun informacijskih sistemov;
- znesek pristojbine za sodelovanje;
- kar zadeva agencije, v letu N + 1 zneske proračunskih obveznosti, prevzetih za odobritve za prevzem obveznosti, odobrene v letu N, za ustrezne subvencijske vrstice v zvezi z letnim proračunom Unije, vpisane v ustrezne subvencijske vrstice proračuna Unije za leto N.

⁹ Sporazum med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o sodelovanju na področju statistike (UL L 90, 28.3.2006, str. 2)

Evropska komisija na podlagi predloga proračuna čim prej in najpozneje do 1. septembra proračunskega leta predloži oceno zgoraj navedenih informacij.

Evropska komisija Švici izda zahteve za plačilo sredstev, ki ustrezajo prispevku Švice za vsako od agencij, informacijskih sistemov in drugih dejavnosti, v katerih sodeluje Švica. Švica plača znesek, naveden v zahtevku za plačilo sredstev, najpozneje 60 dni po izdaji zahtevka za plačilo sredstev.

Švica lahko pri vsakem zahtevku za plačilo sredstev izvede ločena plačila za vsako agencijo, informacijski sistem ali drugo dejavnost.

Švica za vsako zamudo pri plačilu finančnega prispevka plača zamudne obresti na neporavnani znesek od datuma zapadlosti.

Za zneske terjatev, ki niso plačani do datuma zapadlosti, velja obrestna mera, ki jo Evropska centralna banka uporablja v svojih operacijah glavnega refinanciranja, kot je objavljena v seriji C *Uradnega lista Evropske unije* in ki velja na prvi koledarski dan meseca, v katerem znesek zapade v plačilo, ali 0 %, katera koli je višja, povečana za 3,5 odstotne točke.